

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDDAGEN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AV
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 25 SEPTEMBER 1921.

HUVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.

ANDRE REDAKTOR:
EBBA THEORIN.

Från Barnens dag i Stockholm: Överst t. v. de norska sångarnas ankomst till staden (foto B. Norberg). Överst t. h. "färgdansen" på Stadion. Nederst t. v. ett vackert moment i Stadionfesten. T. h. "Barnens-dags-generalen" Axel Eliasson hälsar de norska sångarna välkomna (foto Norberg).

ETT BESÖK HOS JEPPE AAKJÆR

SAMT NÅGRA ORIENTERANDE ORD OM HANS DIKTNING. Av MAJ HIRDMAN.

I NORDLIGA JYLLAND, DÄR LIMFJORDEN slingrar sig genom Danmarks vackraste ängd, har en rad av diktare sett dagens ljus. Den vackra Limfjorden har, i likhet med vår fagra Frykensjö i Värmland, den mystiska förmågan att från sina strandbräddar lyfta mot ljuset Idunas bräddade skål — — —

Vissa ängder tyckas dra till sig geniet som havet drar till sig ovädret.

Här vid Limfjorden leva och dikta Johannes V. Jensen, Joh. Skjoldborg, Buchholtz, den egendomliga humoristen och lyrikeren Harald Bergstedt, Jeppe Aakjær m. fl. mer eller mindre kända namn.

Jag färdades i denna ängd i en nyfiken journalists skepnad, och mitt första besök gällde Jeppe Aakjær, vars dikter jag hört sjungas och deklameras här i Danmark så som jag hört Fröding hemma i Sverige. Jeppe Aakjær är Danmarks mest avhållne diktare. Det har satts musik till otaliga av hans dikter. Det är möjligt, att han icke är så sjungen och läst i Köpenhamn, men Köpenhamn är, som bekant, inte Danmark.

Jeppe Aakjær är landsbygdens diktare, jordbrukets apostel på vers och prosa. Spörj vilken jylländsk bonde som helst efter Jeppe Aakjær, så skall han flinkt svara, men det är icke säkert han skall känna fler diktare, undantagandes Skjoldborg, som i likhet med Jeppe Aakjær vunnit böndernas och småbrukarnas reserverade hjärtan.

Det är främst som lyriker Jeppe Aakjær blivit populär. Hans vers avspeglar den vekaste innerlighet i förening med den mest skälmska humor. Och det finns för närvarande ingen diktare i Norden som med sådan rörande andakt, ja, naivitet, besjungit markens gröda.

Vilhelm Ekelund har skrivit någonstädes, att framtidens diktning helt visst skall stanna vid det personliga hos växter och djur, detta, som barnet har så starkt sinne för, men som vi kulturänniskor tappat kontakten med. Jeppe Aakjær är en av dessa framtidsdiktare. Han nickar: goddag, bror! till rågkärven och kossan och hästen, han tar blomman varligt intill sig som om hon vore en späd liten syster. Hur jublar det icke av denna samkänsla i följande rader ur Rågens sånger:

Jeppe Aakjær med familj.

— Jeg lægger mig i Lætet her ved Storrugens Rod, jeg lytter, og jeg lytter, til det synger i mitt Blod; den hvide Rug, den blide Rug, som mod min Tinding slaar

— det er som tusind Fingre smaa paa Sølytangenter gaar.

Eller i dikten Havren, där havrestrået självt står och förtäljer om sig och sitt.

Man letar i Jeppe Aakjær's Samlade dikter förgäves efter den självbespeglade dikten; allt sådant som »tankar» och »stämmingar» o. d. är här ordentligt bortsopt. Det är troligt att svensk publik åtminstone till att börja med skulle finna denna diktning enförmig. Den ljuder ju så främmande i våra öron, vi äro icke vana vid att ta kor och kalvar och plöjande bönder på allvar.

— Ni äro, trots allt, romantiker, ni svenskar, säger Jeppe Aakjær på tal om detta, ni ha ännu icke sluppit ut ur romantikens blå himmel.

Jag vet ej, om han har rätt, men säkert

är, att vi nu för tiden sakna i hög grad skildrare av bönderna och deras gärning. Vi ha ansatser, men icke mer.

Danskarna däremot ha nästan fått för mycket av detta goda.

För den som närmare tränger in i Jeppe Aakjær's diktning, blir den allt annat än enförmig. Hans vers äger främst en ledighet och ett välljud, där musiken nästan ger sig själv. Han är själv musikalisk och går oftast och nynnar och sjunger under det hans dikter bli till. Och hans dikter på jylländsk dialekt äro ännu mer än hans övriga dikter bräddade av saftig humor och innerlig medkänsla. Här träder oss den jylländska hedens befolkning levande tillmötes i sin sorg, i sin glädje och sitt dagliga slit.

Det finns en liten dikt, Kilden, som också kunde heta Min Sångmö, eller något dylikt, ty den verkar som en självbekännelse, ger oss diktarens livssyn.

— Jeg nynner, jeg synger ved Gry og ved Kvæld, jeg kan ikke andet bestille; jeg kan ikke tordne som Fossen fra Fjæld, om ogsaa jeg ønsked og vilde, for jeg er en glad lille Kilde,

Jeg kan ikke drive de Værker av Jærn, gi' Hundreder nok at bestille, men gjerne jeg drejer Møllerens Kværn, og Husmandens Gryn skal jeg pille, for jeg er en god lille Kilde.

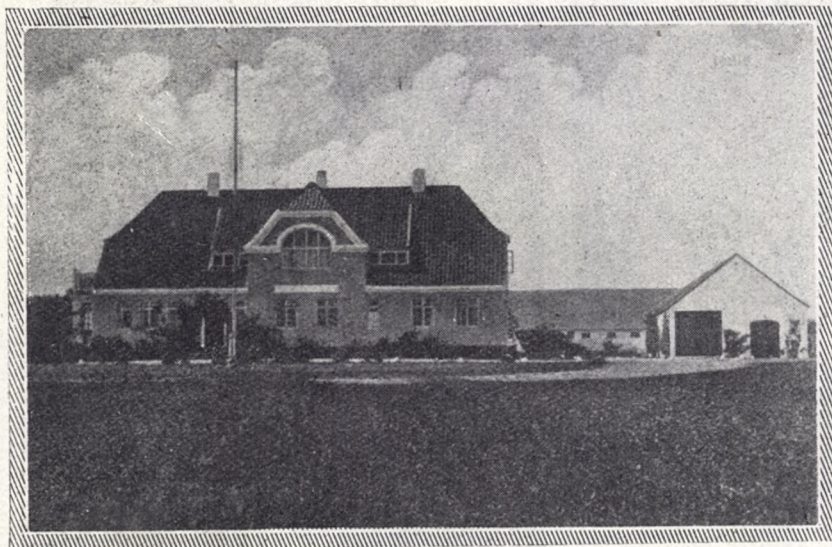
Men helst vil jeg ligge og nynne min Sang og lege som Barnet med Stene og klæde dem over med Alger og Tang og atter kysse dem rene.

Og gjerne jeg spejler det ensomme Siv og Høstnattens rødlige Stjerne, naar alt, hvad det mærkes av Døgtumlens Liv, er Fragtmandens Vogn i det Fjerne.

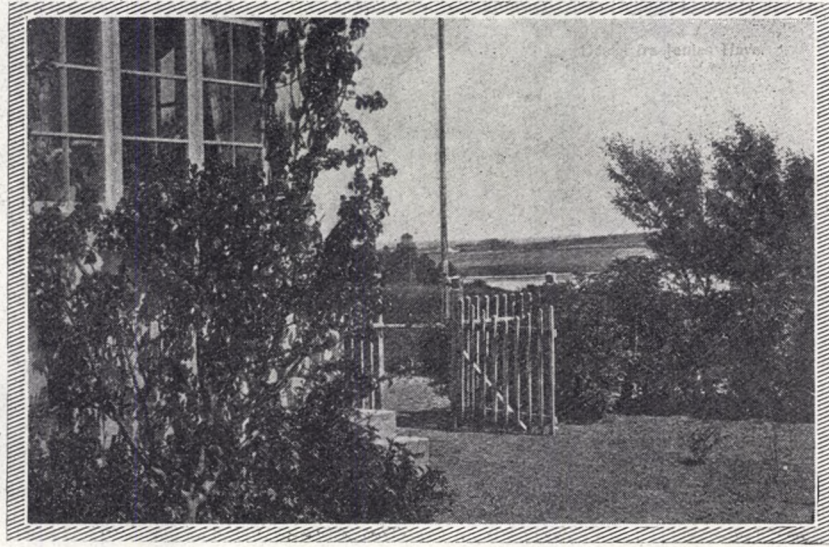
Naar Søvnen tager den bly Viol, og Duggen ham driver i Enge, da spænder jeg over min Bølgestol de allerklingreste Strengene.

Og Maanen vender sit Horn mot Nord; min Fader, Himlen, han lytter; min værdige Moder, den sovende Jord, i Drømme Fødderne flytter.

Jeg bliver saa glad ved mit eget Spil, ved Røsten fra Jordens Indre, og Sivet paa Bredden nikker dertil, og rødlige Stjerner tindre.

Gården Jenle.

Utsikt från Jenles trädgård.

Förnämsta läroanstalt för kvinnligt handarbete.

Undervisning i: Klädsöm, Fransk llnnesöm, Barnkläder, Konstbroderi m. m. Beställningsavd. för klädningar och linterie. Anmälningar dagligen 10—5. Prospekt på begäran. 6 frielever.

S:ta Birgittaskolan

Allm. tel. 51 90. — Grundad 1910 — Riks tel. 141 08.

Regeringsgatan 19—21, Stockholm

Textilavdelningen.

Uppritade och påb. arbeten. Gardiner, Kuddar, Dukar, Spetsar och Linnebatist, Monteringar av arbeten. Stort urval av äkta spetsar även antika. EMMY KYLANDER.

Aakjær som prosaist är ett kapitel för sig, som utrymmet ej tillåter att här gå in på. Hans romaner torde icke heller vara helt obekanta för svensk publik. Det vare nog sagt, att han som folklivsskildrare räknas bland Danmarks yppersta. Hans utomordentliga roman Arbetets glädje kan gott nämnas på samma dag som Hamsuns Markens gröda. Det är i hans prosa som i hans lyrik saftig humor, realism, en koncisk klar och fångslande stil. Hans sociala patos stöter ju många för pannan. Säkert är också, att han betraktar drängar, arbetare, lantarbetare, alla dem som befatta sig med det grova arbetet med mycket ömma blickar. Han tror, att skall man vänta något nytt och livskraftigt för samhället, så skall det komma från det hållet.

Om han har rätt eller inte är ju ej platsen att här gå in på. —

Västanvinden, Nord- och Vestjyllands plågoris, piskade oss i ansiktet medan vi efter ett par präktiga hästar från diktarens egen gård, foro genom det flacka jylländska landskapet med de vita gårdarna, de blågröna rovfälten, de kacklande gässen. I närheten av Limfjorden skiftar landskapet natur, träder fram med höjder och dalar och ljungbevuxna backar. Här ligger på en höjd, med en hänförande utsikt över fjorden Jeppe Aakjærs gård Jenle. Jenle är ett jylländskt ord och betyder ensligt belägen, ensam e. d. Jeppe Aakjær är en typisk dansk, älskvärd, gästfri, bräddad av det ljusa danska »lunet». Hans yttre påminner ovillkorligen om Björnson, den kraftiga gestalten, det rika håret, den böjda näsan, den skarpa, livliga blicken. — Vi börja snart en rundgång i diktarens hus och egendom. Något intressantare kunna vi knappast ta oss till. Gården Jenle är en mönstergård, ett mönsterlantbruk. Ty Jeppe Aakjær hör till de sällsynta diktare, där läran och levernet intimt överensstämmer. Han sitter inte blott vid ett skrivbord och diktar om dag och havreax. Vissa timmar om dagen skriver han, den övriga tiden går till arbetet i trädgård och äng. Med tydlig stolthet visar han oss sin välansade trädgård, som han helt sköter ensam, inte endast rosen-trädgården utan också den stora köksträdgården.

Vi vandra genom stall och ladugård, där allt vittnar om den ordning och ans, som diktaren så varmt pläderat för i romanen Arbetets glädje. Organisation, metod, ordning gör arbetet lätt. Vi svenskar äro litet mer lagda för ordning och reda i arbetet än danskarna, som äro något sömniga på den punkten. Men Jeppe Aakjær ruskar om sina landsmäns samveten.

Den levande samkänsla med alla två- och fyrbenta djur, med äng och mark,

som slår en så starkt till mötes i Jeppe Aakjærs diktning, den möter oss också i hans person. Kalvar och får och gäss, hästar och kor, allt levande på Jenle, skyn-dar att lystra, så snart han lockar. Han kan icke gå över en äng utan att se efter hur det kära kornet står, och när han talar om »den mjuka danska jord, som man bara behöver smeka med sina händer, för att det skall spira skönhet och välstånd», så är det, vad honom beträffar, icke enbart bildligt talat. Han smeker jorden med sina älskande händer, som man smeker det käraste och bästa. Hans stämning blir vek och varm under det han går och visar oss omkring på Jenle.

Här växa päron- och körsbärsträd, nu dignande av frukt, upp efter ladugårds- och stallväggarna sida om sida med rosen-trän. Ja, de stora, saftiga körsbären växa ända in på det kabinett, som väl ingen annan än Jeppe Aakjær skulle finna på att visa sina främmande. Men han visar det med en gest av humor och livsens glädje och

och småskog, skänktes till Jeppe Aakjær på hans 50-årsdag av hans vänner. Han älskar lika mycket som den odlade ängen den ödsliga heden, de vilda backarna. Ja, han har bett sina landsmän att icke lägga alltför mycket under plögen.

— Sært som min Hede er Menneskets Krav; Brød skaber ikke hans Lykke alene; mæt ham med Velstand: før nogen ved af, skjælver hans Hjæerte i Suk efter — Stene.

Und mig da Fred paa min Fædregrund!
Lad mig i Sandet dog Rødderne sprede!
Brød skal du hente paa Muldmarkens Bund,
Vidsyn og Fred paa min drømmende Hede.

Det är märkligt hur danskarna lyssna till sina diktares önskningsar! Aakjær fick sin drömmande hed, sitt Krat, Skjoldborg på andra sidan Limfjorden förärades en gård av sina vänner och beundrare. Sådant är otänkbart i Sverige. En dansk sade mig, att Aakjær och Skjoldborg voro särskilt avhållna för att de togo del i folkets liv, som föredragshållare, talare vid fester, togo del i kommunens angelägenheter etc.

Med ett ord, voro folkledare lika mycket som diktare. Det är ju möjligt att detta förklarar gåvorna.

När vi tala om diktarens uppgift, betonar Jeppe Aakjær starkt, att diktaren främst skall vara folkledare, ta del i folkets strävan och ideliv. Han menar att vi svenskar synda på den punkten, vi ha inga diktare som deltaga i t. ex. böndernas gärning. »Så långt jag känner till förhållandena», tillägger han leende. »Jag känner ju icke så mycket till dagens Sverige.»

Jag svarar, att det torde vara en ganska otacksam uppgift i Sverige

det slagets diktning. Vi ha en författare som heter Carl Larsson i By. Han har visst skrivit något utmärkt om bönderna. Men han är inte alltför flitigt läst.

På tal om diktares olika behandling i olika land berättar Jeppe Aakjær följande, som våra förläggare o. d. folk kunna tänka på: — Ute på Limfjorden, i närheten av Jenle, kantrade strax före jul 1919 en fiskerbåt med tre fiskare. En av Jeppe Aakjærs drängar satt på en vild och sparkande häst nära en timme ute i det iskalla vattnet för att söka rädda den äldsta av fiskarna, som det såg nästan omöjligt ut att få i land. Han lyckades dock, den modige unge mannen. Och om detta skrev Jeppe Aakjær en större vacker dikt, En Daad, som kom ut i en liten vackert utstyrd bok, till vilken tryck, utstyrsel, klichéer, papper, bokbinderiarbete, distribuering och allt utfördes gratis, så att hela inkomsten av boken tillföll räddaren.

Det är tid för oss att säga farväl till Jenle, till diktaren och hans ungdomliga blomstrande fru och barn och allt vad honom tillhör. Vi ta med oss minnet av en sällsynt rik och hel personlighet, som sökt, så långt det står i mänsklig förmåga, att få sitt liv att överensstämma med sin lära.

Jeppe Aakjær i sitt arbetsrum.

säger: — Ska man ha det ordentligt och fint, så ska man ha det alltigenom!

Ack, ja, därinne är röda rosengirlander målade på himmelsblå grund, och körsbären kan man bara sträcka ut handen efter. Man får riktig lust att slå sig ned där! — I stallet har fru Aakjær, som studerat konsthantverk i Sverige och är mycket duktig på det området, skurit ut i träet liksom hon inne i huset skurit de finaste skåp, kistor och bord.

Jenle är både utom- och inomhus den vackraste gård jag sett. Över dess tröskel står vackert textat:

— Staa, mit Hus,
stejlt og stærkt i Storm og Sus.
Ingen Ild og Lynildsbrand
slaar i dig sin Hakketand.

Ingen Spark af Dødens Hæl
mod din Karm og Hjørnepæl.
Lad din Maanes Drømmespind
smege ømt min Hustrus Kind.
Rejs dig, Hus,
rankt mod Hadets Gaalm og Sus.

— — —
Ett Krat intill gården, d. ä. vad vi närmast skulle kalla backar bevuxna med ljung

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

LIVET ÄR EN PJÄS! NOVELL AV O. HENRY

ÖVERSÄTTNING FRÅN ENGELSKAN AV ELLEN RYDELIUS.

DA JAG ÄR BEKANT MED EN TIDNINGSREPORTER, som har en del fribiljetter, kom jag för några kvällar sedan att bevisa en föreställning på en av de populära kabareterna.

Ett av numren var ett violinsolo av en frappant man, inte mycket över fyrtio men med mycket grått tjockt hår. Som jag icke är hemsökt av smak för musik, lät jag bullersystemen ströva förbi mitt öra, medan jag betraktade mannen.

— Det var en historia med den där gossen för en eller två månader sedan, sade reportern. De gav mig uppdraget. Jag skulle skriva en spalt och jag skulle hålla det ytterst lätt och lekande. Chefredaktören tycks gilla den där lustiga anstrykningen jag ger lokalreportaget. Ja, jag arbetar på en fars just nu. Nå, jag gick dit och fick alla detaljerna, men jag sprack faktiskt på det uppdraget. Jag gick tillbaka och satte in ett komiskt referat av en begravning i östra delen av stan. Varför? Ja, jag kunde inte få tag i det med mina rolighetskrokar. Kanske du kunde göra en enaktstragedi av det till en förpjas. Jag skall ge dig detaljerna.

Efter föreställningen berättade min vän reportern alla fakta vid Würzburgersejdeln.

— Jag ser intet skäl, sade jag då han slutat, varför det icke skulle kunna bli en praktisk komisk historia. Dessa tre personer kunde inte ha handlat på ett mer orimligt och bakvänt sätt, om de hade varit verkliga skådespelare på en verklig teater. Jag är verkligen rädd, att hela världen är en scen, och att alla medspelare helt enkelt äro män och kvinnor. Livet är en pjäs, det är mitt sätt att citera Shakespeare.

— Försök du, sade reportern.

— Det skall jag, sade jag, och jag gjorde det för att visa honom, hur han kunnat göra en humoristisk spalt av det för sin tidning.

Det står ett hus nära Abingdon Square. I bottenvåningen har det i tjugufem års tid funnits en liten bod, där man säljer leksaker och sybehörssaker och papper.

En kväll för tjugu år sedan var det bröllop i rummen ovanför boden. Änkan Mayo ägde boden och huset. Hennes dotter Helen gifte sig med Frank Barry. Jon Delaney var bröllopsvittne. Helen var aderton år, och hennes porträtt hade stått tryckt i en morgontidning nästintill rubriken: En kvinnlig massmördare. En skildring från Butte Mont. Men sedan ert öga och er intelligens förkastat sambandet, fattade ni ert förstöringsglas och läste under porträttet beskrivningen på henne såsom en i serien Bemärkta Skönheter på Newyorks västsida. Frank Barry och John Delaney voro »bemärkta» Adonisar på samma sida och hjärtevännar som ni kunde vänta skulle rusa på varandra varje gång ridån gick upp. En person som betalar för en orkesterfåtölj och dikt väntar detta. Detta är den första lustiga idé, som dykt upp i historien hittills. Båda hade haft en häftig kapploppning om Helenas hand. Då Frank vann, tryckte John hans hand och gratulerade honom — det gjorde han ärligt.

Efter vigseln sprang Helen upp för att sätta på sig hatten. Hon hade gift sig i resdräkt. Hon och Frank skulle fara till

Old Point Comfort på en vecka. Nedanför stod den vanliga horden av tjatrande grottmänniskor och väntade med händerna fulla av gamla resårskor och papperspåsar med risgryn.

Så hördes ett buller ute på brandstegen och in i hennes rum hoppar den galne och förblindade John Delaney med en fuktig lock ned i pannan och gjorde våldsamt och straffvärt sin kur för sin förlorade älskade, medan han bönföll henne att fly eller flyga med honom till Rivieran eller Bronx eller någon annan gammal plats, där det finns italiensk himmel och dolce far niente.

Med flammande och föraktfulla blickar formligen svedde hon honom genom att fråga, vad han menade med att tala till anständigt folk på det sättet.

Efter ett par ögonblick fick hon honom att gå. Den manlighet som bemäktigat sig honom, dunstade av. Han bugade sig djupt, och sade något om »oemotståndlig kraft» och »för evigt bära i sitt hjärta minnet av» — och hon föreslog att han skulle ta första brandstege, som gick ned.

»Jag vill bort» sade John Delaney, — »till jordens yttersta ända. Jag kan inte stanna i er närhet och veta, att ni tillhör en annan. Jag vill fara till Afrika och där bland andra landskap söka glömma.

»För Guds skull, gå ut» sade Helena. »Någon kan komma in.»

Han knäböjde på golvet och hon räckte honom sin vita hand, så att han kunde ge den en avskedskyss.

Flickor, har denna utsökta ynnest av den mäktige lille guden Cupido någonsin beviljats er — att ha den man, ni vill äga i säkert förvar och se den ni inte bryr er om komma in med en fuktig lock i pannan och knäböja för er och babbla om Afrika och kärlek, som trots allt skall blomma, evigt som amaranthen, i hans hjärta? Att veta er makt och känna den ljuva tryggheten i ert eget lyckliga tillstånd, att skicka den olycklige med brustet hjärta till främmande luftstreck, medan ni lyckönskar er själv, då han trycker sin sista kyss på era knogar, att era naglar äro väl manikurerade — säg flickor, det är riskabelt — akta er för det!

Och då naturligtvis — hur kunde ni gissa det? — öppnades dörren och in skred brudgummen, svartsjuk på hattbanden, som knötos så långsamt.

Avskedskysen trycktes på Helens hand, och ut genom fönstret och nedför brandstegen sprang John Delaney, destinerad till Afrika.

Litet långsam musik om jag får be — svag violin, bara en fläkt i klarinetten och en svag touche på cellon. Föreställ er scenen. Frank, vitglödgad, med skriket hos en dödligt sårad man. Helen, som rusar fram och klänger sig fast vid honom och försöker förklara. Han griper hennes handleder och sliter dem från sina axlar en gång, två gånger, tre gånger, slänger henne hit och dit — regissören kan visa er hur det gick till — och så kastar han henne ifrån sig på golvet som en bortslängd, krossad, jämrande tingest. Aldrig vill han se hennes ansikte mer, skriker han, och rusar

ut ur huset genom de förvånade gästernas stirrande grupper.

Och eftersom detta är Livet i stället för Pjäsen, måste publiken flanera ut i världens verkliga vestibul och gifta sig, dö, bli gråhårig, rik, fattig, lycklig eller sorgen under den tidrymd av tjugu år, som måste förflyta, innan ridån åter går upp.

Mrs Barry ärvde butiken och huset. Vid trettioåttio år kunde hon ha lurat många adertonåring på en skönhetsävling både på poänger och tävlingsresultat. Endast få personer mindes hennes bröllopskomedi, men hon gjorde ingen hemlighet av den. Hon packade icke in den i lavendel eller malpulver, men icke heller sålde hon den till någon tidskrift.

En dag kom en medelålders förmögen jurist, som köpte sin advokatmössa och sitt bläck hos henne, och frågade henne över disken, om hon ville gifta sig med honom.

— Jag är er verkligen mycket förbunden, sade Helen glatt, men jag gifte mig med en annan för tjugu år sedan. Han var mera en gås än en karl, men jag tror jag älskar honom ännu. Jag har aldrig sett honom sedan en halvtimme efter vigseln. Var det kopia-bläck ni ville ha eller vanligt?

Juristen böjde sig över disken med gammaldags behag och lämnade en vördnadsfull kyss på hennes hand. Helen suckade. Avskedshälsningar, hur romantiska de må vara, kunna bli överdrivna. Här satt hon vid trettioåttio års ålder, vacker och beundrad, och det enda hon tycktes ha fått av dem som älskade henne, var förebräelser och avsked. Vad värre var, i den siste hade hon också förlorat en kund.

Affären gick trögt, och hon hängde ut en skylt: Rum att hyra. Två stora rum i tredje våningen gjordes i ordning åt önskvärda hyresgäster. Inackorderingar kommo, och de gingo ogärna, ty Mrs Barrys hus var ett hemvist för prydlighet, komfort och smak.

En dag kom Ramonti, violinisten, och hyrde rummet två trappor upp åt gatan. Disharmonien och slamret uppe i staden sårade hans fina öra, därför hade en vän skickat honom till denna oas i bullrets öken.

Ramonti, med sitt ännu ungdomliga ansikte, sina mörka ögonbryn, sitt korta, spetsiga, utländska bruna skägg, sitt distinguerade gråhåriga huvud och sitt konstnärstemperament — avslöjat på hans lätta, glada, sympatiska sätt — var en välkommen hyresgäst i det gamla huset vid Abingdon Square.

Helen bodde i våningen ovanför butiken. Husets arkitektur var egendomlig och besynnerlig. Hallen var stor och nästan fyrkantig. Vid ena sidan av den och tvärs över dess ena kortsida löpte en öppen trappa till våningen ovanför. Denna hall hade hon möblerat till salong och kontor på en gång. Här hade hon sitt skrivbord och här skrev hon sina affärsbrev, och här satt hon på kvällarna vid en varm brasa och en bjärt röd lampa och sydde eller läste. Ramonti fann atmosfären så behaglig, att han tillbragte mycken tid där och beskrev för Mrs Barry det underbara Paris,

SUNDINS DAMFRISERING
DROTTNINGGATAN 65 **NEDSATTA PRISER** STOCKHOLM

där han studerat hos en särskilt berömd och bullersam violinist.

Därnäst kom hyresgästen nr 2, en vacker, melankolisk man i början av 40-talet med ett brunt, mystiskt skägg och underligt vädjande, forskande ögon. Även han fann Helens sällskap åtråvärt. Med Romeos öga och Othellos tunga tjusade han henne med berättelser om avlägsna luftstreck och giljade till henne med vördnadsfulla antydningar.

Från första början kände Helen en märkvärdig och betvingande bävan i denne mans närvaro. Hans röst förde henne på något sätt snabbt tillbaka till dagarna för hennes ungdoms romantiska äventyr. Denna känsla växte, och hon gav vika för den, och den ledde henne till en instinktiv tro, att han hade spelat med i denna roman. Och sedan hoppade hon med en kvinnas resonnemang (ja, de göra så ibland) över alla allmänna slutledningar och teori och logik och var säker på att hennes man hade kommit tillbaka till henne. Ty hon såg kärlek i hans ögon, vilket ingen kvinna tar miste på, och tusen tonfall av ånger och självföreläse, som väckte medlidande, vilket är farligt nära genkärlek.

Men hon gav intet tecken till igenkännande. En man, som går om knuten för att bli borta tjugo år, och sedan tittar in igen, kunde inte vänta att se sina tofflor framställda alltför bekvämt nära eller en tändsticka tänd för sin cigarr. Det måste komma försoningsoffer, förklaring och om möjligt förbannelse. En liten skärseld och sedan kanske, om han är ordentligt ödmjuk, får han sig anförtrodd en harpa och en krona. Och därför gjorde hon intet tecken, att hon visste eller misstänkte.

Och min vän, reportern, kunde inte finna något lustigt i det. Han var utskickad på uppdrag att skriva en skrattretande, munter, briljant komisk historia om det — men jag vill icke slå en broder! — låt oss fortsätta historien.

En kväll stannade Ramonti i Helens hallkontor-salong och biktade sin kärlek med den entusiastiske konstnärens ömhet och glöd. Hans ord voro en klar låga av den gudomliga eld, som glöder i hjärtat hos en man, som är på en gång en drömmare och en handlingens man.

»Men innan ni svarar mig», fortfor han, innan hon kunde anklaga honom för hans plötsliga förklaring, »måste jag säga er, att Ramonti är det enda namn jag kan erbjuda er. Min impressarie gav mig det. Jag vet icke vem jag är eller var jag kommer ifrån. Mitt första minne är att jag öppnade ögonen på ett sjukhus. Jag var en ung man, och jag hade varit

där i flera veckor. Mitt liv dessförinnan är ett tomrum för mig. De sade mig, att jag hittats på gatan med ett sår i huvudet och förts dit i ambulans. Man trodde, att jag måste ha fallit och slagit mitt huvud mot stenar. Det fanns ingenting, som kunde visa vem jag var. Jag har aldrig kunnat komma ihåg det. Sedan jag blivit utskrivet från sjukhuset, började jag spela fiol. Jag har haft framgång. Mrs Barry — jag vet inget annat namn på er — jag älskar er. Första gången jag såg er, förstod jag, att ni var den enda kvinna i världen för mig och — åh, en massa smörja i den vägen.

Helen kände sig ung igen. Först gick en våg av stolthet och en liten ljuv rysning av fåfänga igenom henne, sedan såg hon Ramonti i ögonen och hennes hjärta började klappa våldsamt. Hon hade icke väntat denna häftiga hjärtklappning. Det förvånade henne. Musikern hade blivit en viktig faktor i hennes liv, och hon hade icke märkt det.

»Mr Romanti,» sade hon sorgset (kom ihåg att detta hände icke på scenen, det skedde i det gamla hemmet i närheten av Abingdon Square.) »Jag är förfärligt ledsen, men jag är en gift kvinna.»

Och så berättade hon för honom sitt livs sorgliga historia, som en hjältinginna måste göra förr eller senare, antingen för en teaterregissör eller en reporter.

Ramonti tog hennes hand, bugade sig djupt och kysste den och gick upp på sitt rum. Helen satte sig och betraktade sorgset sin hand. Det kunde hon gott göra. Tre friare hade kysst den, bestigit sina apelkastade springare och ridit bort.

En timme senare kom den mystiske främlingen med de forskande ögonen in i rummet. Helen satt i korggungstolen och stickade en onyttig sak av bomullsgarn. Han studsade från trappan och stannade för att prata. Medan han satt vid bordet mitt emot henne, utgöt också han sin kärlek för henne. Och sedan sade han: Helen, kommer du inte ihåg mig? Jag trodde jag såg det i dina ögon. Kan du för-

låta mig det förflutna och minnas den kärlek, som varat i tjugo år. Jag kränkte dig djupt — jag var rädd för att komma tillbaka till dig — men min kärlek begrade mitt förstånd. Kan du, vill du förlåta mig? — Helen reste sig upp. Den mystiske främlingen höll en av hennes händer i ett starkt och darrande grepp.

Där stod hon, och jag beklagar teatern, som ej fått en scen som denna och hennes sinnesrörelser att återge.

Ty hon stod med delat hjärta. Hon kände den friska, oförgätliga, jungfruliga kärleken för sin brudgum, det dyrkade, heliga, ärade minnet av hennes första älskade fyllde halva hennes själ. Hon böjde sig för denna rena känsla. Heder och tro, och ljuv, bidande romantik band henne vid den. Men den andra hälften av hennes hjärta var fylld av något annat — ett senare, rikare, närmare inflytande. Och så kämpade det gamla med det nya.

Och medan hon tvekade hördes från rummet ovanför de mjuka, torterande, bönfällande tonerna av en violin. Musiken, den häxan, förtrollar även de ädlaste. Kajorna kunna picka på vår ärm utan att skada oss, men den som bär sitt hjärta på sin trumhinna, han får det lätt i halsgropen. Musiken och musikern kallade henne, och bredvid hölls hon tillbaka av hedern och den gamla kärleken.

— Förlåt mig, bad han.

— Tjugo år är en lång tid att stanna borta från den man säger sig hålla av, förklarade hon med något av skärseld i rösten.

— Hur kunde jag berätta det, tiggde han. — Jag vill icke dölja någonting för dig. Den kvällen då han gick följde jag efter honom. Jag var tokig av svartsjuka. På en mörk gata slog jag omkull honom. Han reste sig icke. Jag undersökte honom. Hans huvud hade fallit mot en sten. Jag ämnade inte döda honom. Jag var galen av kärlek och svartsjuka. Jag gömde mig i närheten och såg en ambulans köra honom bort. Fast ni gifte er med honom, Helen.

— Vem är ni? skrek kvinnan med

vidöppna ögon och ryckte till sig sin hand. — Minns ni mig icke, Helen — den som alltid älskat er högst? Jag är John Delaney. Om ni kan förlåta. Men hon var borta, hon sprang, snavade, störtade, flög uppför trappan mot musiken och honom, som hade glömt allt men känt igen henne som sin egen i sina bägge existenser, och medan hon skyndade upp, snyftade, grät och sjöng hon: »Frank! Frank! Frank!» Tre dödliga, som på detta sätt jonglera med åren, som voro de biljardbollar, och min vän reportern kunde inte se det lustiga i det!

Apotekarsocieteten har i dagarna firat sitt 100-årsjubileum med anledning av k. m.:s första fastställande av dess stadgar. Vår bild framställer högtidssammankomsten på Läkarsällskapet. — Holmén foto.

Såväl konstnärliga som enklare
SVENSKA MÖBELFABRIKERNA

MÖBLER

MINA LEVNADSMINNEN.

AV HELENA NYBLOM.

(Forts.)

FRÅN GENUA RESTE VI TILL FLORENS, där vi uppehöll oss något mer än en vecka. Litet drömde vi den gången om, att min dotter många år senare skulle få sitt hem i denna underbara stad under fyra lyckliga år, och att också jag själv flera gånger skulle återvända dit för längre uppehåll. Av alla Italiens större städer har kanske Florens mest bevarat sitt renässansstycke, och det föreföll mig alltid, som om de personer från forna dar, vars porträtt man finner i Florens' gallerier, egentligen skulle passa mycket bättre till arkitekturen vid Florens' gator och torg, än de moderna människor, som nu befolka dem. Om man i månken vandrar genom gatorna frapperas man i synnerhet av den oändliga mängd av renässanspalats, som stå i det vita ljuset eller gömma sig i den mörka skuggan. Visste man blott tillnärmelsevis allt, vad där hade försiggått, då skulle nog håren resa sig på ens huvud av fasa. Och dock är det just under renässansens, denna hemska, obarmhärtiga period av historien, som konsten blomstrade i all sin glans och då t. ex. en så serafisk målare som Fiesole målade sina oskyldiga tavlor. Rikedom, andlig rikedom flödade överallt i Italien denna underliga tid, och där allt finnes, finnes ju också mycket stygt och hemskt. "Wo grosses Licht sind grosse Schatten", har Goethe så riktigt sagt.

I motsats till den gamla delen av Florens är den moderna delen graciös och leende. Den består för det mesta av vita villor som ligga strödda som pärlor upp för alla de gröna kullarna omkring staden. Trädgårdarna äro överfulla av blommor, husen ha balkonger, verandor, öppna loggior. Numera vill man ju alltid vara naturen så nära som möjligt. I gamla tider slog palatserna ner visiret och låste väl till om sina invånare.

Två ting äro svåra att lära sig i Florens. Det ena är, att inte ge till alla tiggare man möter, det andra att inte köpa alla blommor, som sträcks emot en på ens vandrings.

Kanske äro många av tiggarna yrkestiggare och begagna sina stympade lemmar som föd-krok. Men det är svårt att föreställa sig, att en människa, som saknar ögon eller armar eller ben kan vara bekymmerfri eller utan behov av hjälp. Och vad blommorna angår, — ack! de äro rent av oemotståndliga. Om man har fått famnen full av rosor för en ringa penning, så lockas man av stora buketter långstjälkade doftviolter; och när man nätt och jämnt kan fatta om dem, så kan man dock inte kallsinnigt gå förbi en korg full av bländande iris eller tunga nejlikor, som sedan det börjar bli hett, bortslumpas för några kopparslantar, för att säljarna skola bli dem kvitt. Ibland skäms man, när man kommer hem, belastad med ett sådant överflöd på blommor, att man inte kan uppdriva glas och skålar att sätta dem i. — Kanske att Rom är staden, där man helst ville leva och dö. Rom är Rom, — men Florens har en obeskrivlig tjusning, och i synnerhet tidigt på våren, innan där blir allt för tryckande varmt och hela staden ligger inlindad i rosor, är det nog en av Europas skönaste platser. Och så detta, att man ser så långt bort mot de rytmiskt böljande bergen, där prick vid prick anger kyrkor, kloster,

slott och byar mellan olivlundarna och höga monumentala cypresser.

Från Storlien ser man också långt bort till böljande berg. Men det vita man skymtar där — är snö.

Alla kyrkor och gallerier i Florens äro så väl kända och så ofta beskrivna, att jag nu inte vill dröja vid dem. Om man än levde där i många år, skulle man ändå inte hinna med att göra sig förtrolig med allt, vad där finnes av rikedom. Snart nog väljer man ju i mångfalden och finner något, som särskilt tilltalar ens hjärta och fantasi, men denna gången fingo vi nöja oss med ett flyktigt intryck och reste den 15 maj till Pisa.

Pisa är en egendomlig, stilla stad; och fastän den ju varken är så rik eller så blomstrande — i ordets blombemärkelse — som Florens, har den dock sin egen tjusning. Av alla kyrkor i världen älskar jag mest dömen i Pisa. Den är så ljus, så lugn, så harmonisk — så himmelskt skön. Då vi kommo dit in, var det ingen gudstjänst, men man övade en mässa, så att orgelläktaren var full av sångare och instrument. Kapellmästaren gjorde pauser i musiken för att taga om de svåra ställena och slog hela tiden takten ganska hårt med musikrullen i notstället. Jag fick ett tydligt intryck av, hur mycket jag tycker om kyrkor, då det inte alls generade mig att höra det bestämda taktslaget genom musiken.

I staden besökte vi ett gammalt palats, där det växte en rosenbuske som spalier, vilken var den största rosenplanta, jag någonsin har sett. Den sträckte sig över alla murarna i den stora gården och var överfull med skära blommor. Trädgårdsmästaren sade oss, att den hade det vackra namnet "Ricordo d'un vero amico". Ja, hade man sådana minnen av "sanna vänner", då skulle livet sannerligen vara mycket härligt!

Då vi lämnade Pisa och reste med järnvägen till Rom, sutto vi förväntansfulla och tittade efter att se Peterskupolen teckna sig emot kvällshimlen. Äntligen tyckte vi oss se den ideala linjen stiga upp genom skymningen, och vi utropade förtjusta: "Där är den!" men det visade sig vara — en hövålm. Ännu ett par gånger gjorde vi samma egendomliga misstag, och snart sänkte nattens mörker sig över hela landskapet. Men kort efter började ett överraskande skådespel. Hela luften uppfylldes av gnistor. Det lyste och sprakade av otaliga små ljus, som voro i en ständig rörelse, och vi undrade, vad denna storartade illumination väl kunde betyda. Troligen firades det någon kyrk- eller nationalfest i landet, vi genomforo. Men småningom för-

stodo vi, hur det hängde ihop. De små fladdrande ljusen voro milliarder eldflugor, som dansade genom den nattsvarta luften och gjorde intryck av, att hela stjärnhimlen höll på att droppa ner över jorden. Blott en gång i Siena har jag, många år senare, sett detta fenomen i en så oöverskådlig mångfald. Varifrån komma dessa myriader av eldflugor och vart taga de vägen, sedan de utfört trolldansen i sommarnattens hetta?

Det är alltid en underlig känsla, man erfar, när man hör utropet "Roma" och dörrarna öppnas till kupéen. Vi åkte till hotell Minerva och gingo snart därefter för att hälsa på Venturi. Han mottog oss med en hjärtlighet, som om vi nyss hade sagt varandra farväl, och dock hade vi så gott som inte alls brevväxlat under de tio åren, sedan han gjorde den olyckliga resan till Uppsala. Han hade sitt hus fullt av olika familjemedlemmar, så att han till sin ledsnad inte kunde be oss bo hos sig, men vi fingo lova honom att varje dag äta middag hos honom. Då vi en och annan gång uteblevo och åto på olika ställen i Rom, var han inte belåten. Dessutom åto vi alltid frukost hos honom mellan tolv och ett. Det var den heta tiden på dagen, och de mörka rummen i hans bostad blevo ännu mörkare genom de nersläppta persiennerna.

Till frukosten serverades alltid ett mycket tungt rödvin, "vino nostrale", från familjens eget lantgods. Det var nästan svart till färgen och hade en mycket sövande verkan, varför alla, som deltagit i frukosten, befunno sig i ett ganska slött tillstånd ett par timmar efter.

Jag kommer ihåg vad en sydbo en gång sade till mig. Han trodde icke att något av de stora konstverken i Italien hade blivit utfört under sommarvärmen, och jag tror han hade rätt.

Ibland när vi voro långt ute på strövtåg, åto vi på restauranger och särskilt tyckte vi om en restaurang "Fagiano", som låg på Piazza Venezia. Uppassarne kände snart igen oss och beredde oss plats vid ett litet bord i ett inre rum. Man fick då lov att passera ett stort, runt bord, vid vilket ett slutet sällskap av officerare åto middag. Det hände då aldrig, att vi gingo förbi deras bord, utan att de alla reste sig och bockade sig artigt. Jag undrar var man någonstans utom i Italien skulle möta en sådan uppmärksamhet? Hos oss skulle man finna det alldeles onödigt. Till och med kalla det dumt fjäsk. Men det kan inte hjälpas, att ridderlighet alltid gör ett mycket angenämt intryck på ensamma damer. Man ser däri en garanti för att ha beskyddare i närheten, om det skulle behövas.

Efter ett ganska kort uppehåll i Rom reste vi till Neapel och strax därifrån till Capri, där vi slogo oss ner för längre tid.

Underligt nog har jag de upprepade gånger, jag besökt Neapel, aldrig haft vackert väder, varken blå himmel eller blått hav, men en tung molnfyllad luft, som vilat tryckande över staden. Dessutom har jag aldrig varit där nog länge för att lära försona mig med den smuts, som vidlåder allt man ser och vidrör. Till och med i kvarteret omkring det kungliga slottet äro hus och gator så avskräckande smutsiga, att man inte alls får lust att

ETT TACK.

För de stora hedersbevisningar och hjärtliga välgångsönsknningar, som jag i form av gåvor, blommor och telegram mottog på min 60-årsdag från när och fjärran frambär jag härmed mitt varma, ödmjuka tack.

Stockholm den 19 september 1921.

ERNST HÖGMAN.

NERLIENS

KUNGL. HOVLEVERANTÖR
REGERINGSGATAN 33

Framkallar - Kopierar - Förstorar bäst

Bomullstyger - Möbeltyger - Gardiner

Vackra, starka, handvävda, ljus- och tvättäkta.
Prover sändas. Preciserat godhetsfullt vad Ni önskar.

Konstflitens försäljningsmagasin, Göteborg.

PÅ KERSTIN SCHMIDTS 50-ÅRS DAG DEN 21 SEPTEMBER 1921

DÅ MAN NU HÄR I LINKKÖPING MED tacksam glädje går att fira en av livets bemerkelsedagar för den själsfina kvinna, vars bild synes här bredvid kommer man ovillkorligen att vilja citera Viktor Rydbergs underbart härliga strofer:

*"Vad rätt du tänkt, vad du i kärlek vill,
vad skönt du drömt, kan ej av tiden härjas;
det är en skörd, som undan honom bärgas,
ty den hör evighetens rike till."*

I ett fridsällt herdetjäll reddes hennes vagga. Hon blev en kär tillökning i kontraktprosten Schmidts och hans blida makas, född Carlander, pigga och muntra barnaskara. Tidigt röjde liten Kerstin, att hon ärfte sin faders rika begåvning och moderns blida, ömma sinnelag. Hur längtade hon ej att få lära. Och med vilken varm kärlek omfattade hon ej allt i Guds sköna värld, från ängens blomma till fågelns sång, men främst de små människobarnen. Hon ville som stor bli lärarinna just för de små, till vilka hennes varma själ drogs med sympatiens starka band. Ödmjuk som hon var, bävade hon dock för huru hon skulle fylla denna uppgift. Hennes valspråk blev nu: "Vi måste försöka". Och "försöket" utföll till allas bättnad.

Efter förberedande studier började hon sin lärarinneverksamhet i fröken Ebba Anjous högt skattade småbarnsskola. Hur klappade ej ung Kerstins hjärta av fröjd att ha hunnit sin längtans mål. Att stå inför en klass av nordens ljuslockiga små barn. Och hur lyckliga och trygga kände sig ej mödrarna att få lämna sina hjärteskatter i så gott hägn. Huru tilltalades ej vekhjärtade "mammor" av den unga lärarinnans ömma, förstående blick, på sina elever och henes melodiska stämmas klang. Hon förstod om någon att ej göra skollivet sådant, att barnen skulle vilja sjunga: "All vår början bliver svår".

Nej, hon förde de små till kunskapens klara källsprång så lekande och glatt, som om de vandrat ute i naturen och mötts av en porlande, minnet uppriskande skogskälla. Aldrig blev en skoldag förtrötande, ty hennes varma nit och glada håg eggade de små "att följa med". Hennes önskan var att i fråga om sin undervisning tillämpa den heliga Birgittas krav vid Wadstena klosterbygge. "Det måste bli en slät gärning". Det vill härvidlag säga: Enkelt, lättfattligt och till gagn som grund för kommande studier. En sats hon blivit trogen.

Kom så den dag, då fröken Ebba Anjou överlät skolan i Kerstin Schmidts vård. Och som dess förstöndarinnan har hon ej jävat det stora förtroende skolan dittills haft.

✓ Hennes varma gudsfruktan och förståelse av de

små barnens fattningsförmåga kom henne att utge en bibliskhistoria, som är mycket värdefull, enligt sakkunniges vitsord. En moder, som av sitt barn hört, huru detta älskade kristendomstimmarna, bad att få övervara en sådan. Och hon säger sig aldrig glömma den stunden, så värderik fann hon den.

Likaså tvingar Kerstin Schmidts genompoetiska sinne henne att förvandla terminsavslutningarna till högtidsstunder, ej minst vid höstterminens slut, då hon omdanar avslutningen till en julfest med strålände ljus, som belysa tindrände barnaögon. Man gripes då av denna varmhjärtade kvinnas strävan att höja de små barnasjämlarna över vardagslivets lägre plan. Och ett är odisputabelt. *Ingen* skrämmer från boken i hennes skola, snarare väckes där kärlek till vetande. Kanske hon på äldre dagar får sitta och fröjdas över, huru det gått uppåt och framåt i oanad grad för mången liten parvel eller tös, som hon gett den första undervisningen. Då blir ljuvt att tänka att, sådden givit härlig skörd. Och så måste det gå, ty hur mycket frö av oförstörbart evighetsvärde har ej den ädla Kerstin Schmidt sökt utså. Och detta främst av kärlek till den störste barnavännen, som sade: "Låten barnen komma till mig". Ja, om denna goda kvinna må sägas skriftens ord om en av dess kvinnogestalter: "Vad hon kunde, det gjorde hon". Och till lön för allt följes hon ej blott som nu på en högtidsdag, utan i helg som söcken av såväl föräldrars som barns varmaste välgångsönsknigar. Ja,

*Må livets låga länge brinna
i denna ädla mänskossjäl!
Och mången årsklass än hon hinna
av hjärtats skattförråd ge del!
Tills trött av möda och av år,
välsignad hon till vila går!*

C. R.

uppehålla sig där länge. Vi flydde också mycket snart och begåvo oss till den underbara ö som reser sig som en trollsk vision över det lysande havet.

Då vi passerade Sorrento, kom en båt ut med silkeshandlare, som bjödo ut alla möjliga frestande silkesvaror, skärp, strumpor, sjalar o. s. v. Jag kan inte neka, att man blir betagen av en sorts yra, när man första gången står framför en sådan hög av glänsande sidenstoff, som erbjudes en för hälften av vad man annars betalar för liknande härligheter och som till största delen är olik allt man sett förut. Medan båten, varpå de säljande befunno sig, vippade på böljorna, ville jag äntligen köpa så mycket jag kunde bestå mig — helst alltihop, men ingen kunde växla min papperssedel, och jag hade inte klingande mynt. Varken kaptenen eller restaurationen på vår ångbåt kunde hjälpa mig, men en italiensk herre, som sett min oroliga min, kom emot mig, hälsade artigt och räckte mig sin portmonnä, medan han bad mig taga därav vad jag kunde behöva för mina inköp. Jag såg visst ganska förvånad på honom, ty man är ju inte van vid en sådan uppmärksamhet från en alldeles obekant person, men jag kunde inte motstå anbudet, och det blev början till en mycket angenäm bekantskap. Den obekante herrn presenterade sig som överste vid ett regemente, som befann sig på Capri, dit han nu ämnade sig. Fastän hans station visade sig vara belägen på motsatta sidan av det ställe, där vi slog oss ner, träffade vi honom dock upprepade gånger under vårt uppehåll på Capri, och vår bekantskap fortsattes genom brevväxling i flera år, till dess den som så mycket annat vackert och glädjande upplöstes som en dimma i det förgångna.

Doktor Munthe hade på den tiden sitt hem högt uppe på Anacapri. Han hade varit så vänlig att skaffa oss rum i det lilla hotellet "Grottableu", som låg ganska nära hamnen. Det var ett enkelt, helt italienskt hotell, där vi tillbringade en oförgätlig sommarmånad. Capri var ännu inte den gången översvämmat av tyskar och inte överfullt av stora, eleganta hotell, utan hade ännu kvar något av sin ursprungliga karaktär. Folket var inte bortskämt av resande; de varken stulo eller tiggde, och man kände sig fullkomligt lycklig där.

Vid vår ankomst till ön blevo vi mottagna av doktor Munthe, till vilken vi hade hälsningar från bekanta. Han var ännu inte den gången den berömda och eftersökte doktor, som han sedan blev, utan levde ett ganska enkelt liv i sitt ensamma hus högt uppe på Anacapri och var älskad, nästan avgudad av befolkningen, med vilken han stod på den förtroiligaste fot. Ofta vandrade han den långa vä-

gen från Anacapri på bergsstigarna ner till vårt lilla hotell för att hälsa på oss, och jag förstod fullkomligt hans yttrande, då han sade: "Ännu har jag inte känt någon, som har kommit till Capri från andra ställen, som inte efter ett år har förlorat varje smula intelligens". Ja, jag tror inte ens, det behövs ett år för att åstadkomma detta strålände resultat. Capri är ett ställe, där man går upp i att leva. Ön ligger som svävande i ljus och luft, vari man liksom försvinner. Man har alldeles tillräckligt att göra med att iakttaga de ständiga skiftningarna av färger i havet och på himlen, och fast det nästan inte finnes några träd, saknar man dem inte. Formen på klipporna är så skön och havsvattnet så trollskt, att det fångslar all ens uppmärksamhet. Oranger växer inte på Capri, men många citroner och dessutom nespoli, som jag för första gången smakade där. Den gula frukten, som sitter i klasar under det breda lövet, är någonting mitt emellan plommon och aprikoser och har ett par stora, glatta stenar som kärna. Dess något syrliga, aromatiska smak är mycket uppriskande, och vi kunde äta en mängd av dem vid alla tider på dagen. Jag har senare fått nespoli i andra trakter av Italien, men aldrig så stora och saftiga som på Capri. Vi sågo mest kvinnor på våra promenader. Nästan alla unga män voro på sjön på korallfiske eller i Amerika, och bland de flickor eller mödrar vi mötte, voro många mycket vackra. Då min far var i Italien i början av 1830-talet, buro kvinnorna på Capri ännu nationaldräkten, som lär ha varit mycket praktfull. Vid festliga tillfällen bestod den av rött siden, broderat med guld. Men mycket ändras på femtio år. Nu hade alla kvinnor blott en kort, mörk kjol, en vit blus eller lintygsliv, och alltid bart hår, gärna upp-

Årets sista kvartal

stundar och därmed nödvändigheten för våra ärade kvartalsprenumeranter att i god tid förnya prenumerationen.

Iduns julnummer

med sitt intressanta litterära innehåll utgår nu som förut *gratis* även till kvartalsprenumeranterna.

Äkta Spets- & Sidendépôt

LINNÉGATAN 38

A. T. 197 00.

2 tr. HISS.

Rika Ö. 436.

Till utstyrselar!

Spetsar, Schweizerbrodyr, Linne- och Bomullsväv.

fäst med en pil genom flätorna. På fötterna, som nästan alltid voro mycket små, hade de alltid trätofflor med spetsiga tår och höga klackar.

Ett smycke, som de ofta buro, när de om söndagarna voro i kyrkan, var örringar, antingen stora, tunga guldringar eller ringar besatta med många små pärlor.

Det är bruk, att folket på Capri bär allting på huvudet, till och med stora bördor. Härav kommer, att kvinnornas hållning ofta påminner om karyatider med den ranka halsen och den stolta hållningen på huvudet. Jag såg tre flickor, som höllo på att mura ett hus strax bredvid oss. De stego upp och ner, upp och ner på en liten stege med stora, fyrkantiga stenar på huvudet, medan de höllo handen i sidan och flyttade de bara fötterna i en långsam, patetisk rytm. Då de, som de flesta av Capris kvinnor, voro små och fint byggda, var det ett mycket vackert skådespel.

När de vilade, sutto de på stegen och åto ett stycke bröd. Då jag frågade dem, om detta var hela deras måltid, svarade de, att de också hade en rätt linser eller sallad. Kött finngo de aldrig. "Men vin?" frågade jag. "Vin är för männen, inte för kvinnorna", fick jag till svar.

Den 13:de juni firas på Anacapri S:t Antonii fest, och den dagen voro vi inbjudna att äta middag hos Munthe och att stanna över kvällen och se på ett stort fyrverkeri, som skulle avbrännas på piazzan. Vi begåvo oss på väg i vagn på förmiddagen i det mest strålände väder. Ju längre man steg emot

höjden, dess större bredde havet sig för våra fötter.

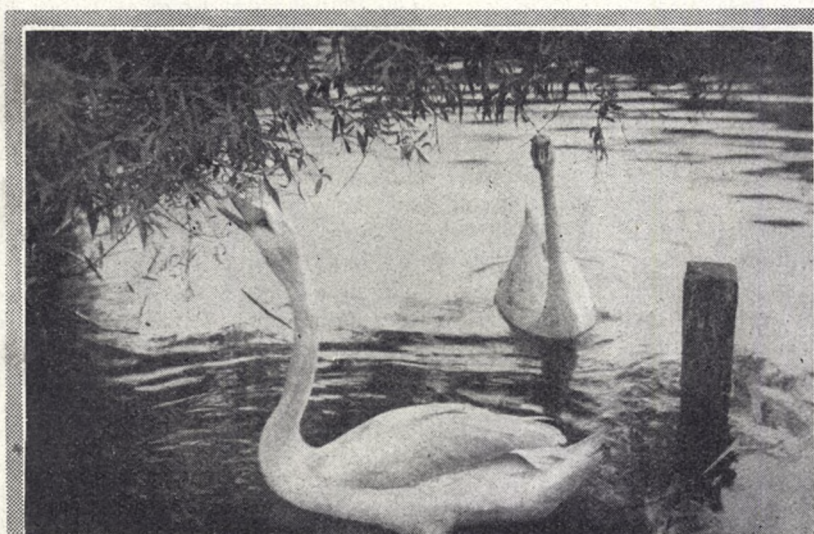
Därute i det bländande ljuset lågo tre väldiga engelska krigsfartyg som stora valfiskar, men utan att ge minsta tecken till oroliga avsikter.

Anacapri var i stor stass. I många dar hade folket däruppe berett sig till fästen. En liten flicka, som tjänade hos Munthe hade talat om för mig, att man hade samlat ihop pengar till att köpa krut för, ty där skulle skjutas kolossalt. Det skulle allt bli något ganska annat ståtligt än Santa Rosalias fest nere i Capri. Alla fönster och murar voro besatta med åskådare, som väntade på processionen, som skulle tåga till kyrkan med S:t Antonius' bild. Efter lång väntan hörde man militärmusiken dåna och processionen nalkades. Trumpeter och trummor dundrade en förkrossande polka, och därefter kommo präster och korgossar bärande en mycket banalt målade staty av helgonet.

Glorian om hans huvud var fastsatt med en lång spik på det enklaste sätt. Bilden var omringad av en skara unga flickor, klädda i vita klädningar med blå, svävande slöjor. Alla dessa blåa slöjor hade olika skiftningar från ljusst himmelsblått, grönbli till djupt havsblått och däremellan turkosblått, grönbli till aqua marin och lilablått som tistlar. När alla dessa slöjor böljade om flickorna, medan de skredo fram, gjorde det intryck av ett hav i rörelse. Under tiden sjöngo de med unga, höga röster en enkel, barnslig sång, när militärmusiken hade sina pauser. Kyrkan var utstyrd på det präk-

tigaste med så många röda kalikå-draprier och så många stjärnor och ornament av guldapper, att det märktes, att man använt mycken möda därpå. På läktaren uppstämde en solosångare från Massa ett sådant vrål och höll fermaternas så praktfullt länge, att han skulle kunnat tävla med vilken populär operasångare som helst.

Kyrkan var proppfull och alla i sin finaste stass. Barnen voro i synnerhet utsmyckade med alla möjliga grannlåter och hade kulörta band om halsen, vari hängde pepparkakor, kringlor och andra godsaker, av vilka de inte kunde låta bli att då och då taga sig en smakbit. Fästen tycktes på det hela vara lyckad, och alla hade roligt, vilket jag tror verkar oändligt mycket mera uppmuntrande än att ha tråkigt. Då man åter tågade av med S:t Antonius i procession, var det ett skjutande med krut, som om fienden varit i landet. Det tycks vara ett uttryck för glädje och jubel hos alla söderns folk att fyra av skott. Smällen måtte tjäna som utbrott för deras hänryckning. När man hör nordbons stränga och kortsynta dom över dessa söderns kyrkfester, måste man påminna om, att ingen estetisk kritik är här vid lag det avgörande. Om en italiensk bonde känner sig upplyft och förbättrad genom att knäböja för en mycket tarvlig och ful madonnabild, så beror det på hans otillräckliga begrepp om konstnärlighet. Hans känsla för det himmelska är inte på minsta sätt beroende därav, lika litet som det inverkar på en svensk bondes uppfattning av sina föräldrar, om han har hängt upp ett mycket dåligt fotografi av dem. Det före-

Svanstudie. Foto S. Schiöler, Strömstad.

En nattfågels trio. Foto Oscar Möller, Göteborg.

Nattens drottning. Foto Selim Sundin, Pålsgård.

Lilla Inga på ensam promenad.

Näckrosor. Foto Reinh. Stenström, Uddeholm.

En efterskörd ur Iduns amatörfototävling: kamerans "djur och blomsterstycken".

KOSTYMER BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT & FÄRGERI AB • GÖTEBORG

Pröva

Tuppens Zephyr
och Ni köper ingen annan.

ROLLEN. EN MEDITATION ÖVER LIVSKOMEDIEN

NÅGOT HAR HÄNT. NÅGOT, SOM kommit livet att stå stilla mitt i en andhämtning. Det har fallit stillhet kring irländska frågan och hungersnöden i Ryssland. Damer-nas uppmarsch till valurnorna försiggår i all tysthet, utan att en elak herre orkar lyfta sitt finger till aga och satir, och samtidigt gör den nya getingmidjan sitt intåg från Bois de Boulogne, utan att nationen blir upprörd i sina — spalter.

Ty det har hänt något på samma gång förfärligt och upplyftande: en teaterdiva har plötsligt återlämnat alla sina rollhäften och vänt sin teater och sin direktör ryggen. Och nu står tiden stilla, ty vi tycka, att allt annat, som händer är bara tjaffs och moj.

Nu vill jag bara bekänna, att jag inte hör till dem, som kläda sig i säck och strö aska i sitt hår av sorg över att divan lämnar oss. Men den rysning, som lika fullt far genom märg och ben, måste ha en förklaring. Den är behaglig och obehaglig på samma gång som en sval dusch efter ett svettbad.

Så börjar jag alltså tänka. Tänk — tänker jag — att bara våga bränna sina skepp, därför att man inte fått den roll man valt! Det är grandios, det är övermänskligt. Ty vi vanliga dödlige, som inte förtjäna epitetet divus, gudomlig, vi få aldrig välja våra roller i livet.

Det är rollerna, som välja oss, icke vi dem. Därför är det så förtvivlat komiskt att leva. Eller tragiskt — det beror på temperamentet.

Leva bland en hop människor, som måste spela roller de inte vilja ha, bara för att kunna leva. Ha-ha-ha så lustigt!

Och i själva verket — när jag rätt tänker efter, så känner jag ingen, som fått den sysselsättning, som är hans livsintresse. Ständigt är det andra, som äro nog lyckliga att få följa sin kallelse. Men sällsamt nog tycka de där "andra" på samma sätt. Den ene vill i sin ungdom storma himlen och hämta ner dunderguden själv, och så hamnar han i ett litet torrt ämbetsverk, som nätt och jämnt försörjer honom — en liten karpdamm i stället för oceanen. Och så växer han och fetmar, medan han mot sin vilja förkroppsligar Gustaf Wiedes cyniska filosofi: "man skall mata sina korpar och göra sin wiskey starkare". Man drömmer om Medelhavet och måste hela sitt liv stanna vid Djurgårdsbrunnsviken.

En annan drömmer om att skapa den stora dikten eller att kartlägga nya rymder för vetenskapen. Jag mötte honom i går på Strandvägen. Han var ute och hämtade inspiration till en artikel om damklackar för ett middagsblad, där han är väderlekskåsör och reporter på uppflutna-likavdelningen.

— Ser du, man behöver en biffstek ibland, och så tar man sitt parti.

Sade och rusade vidare för att hinna in i landsortsupplagan.

"Taga sitt parti" — så heter det alltid. Det är motsatsen till att "välja sin roll". Den store

politikern, som drömde om att spela en roll som mänsklighetens lyckliggörare — den största möjliga lycka åt största möjliga antal människor — han har tagit sitt parti och blivit — riksdagsman. Slut på alla hjälteroller och profetglorior, när man inte utan kompromiss kan driva igenom så mycket som kofoderersättning åt skarprättareänkor...

Så går det oss alla. Vi välja inte — vi väljas. Vi speciminera för profetkallet och sitta bakom en disk och slicka på frimärken hela vårt liv. Vi längta till böckernas värld, och vi hinna knappt läsa recensionerna. Vi äro frispråkiga och revolutionära i vår ungdom, och samhället gör oss till biskopar och generaldirektörer. Vi dikta om Beatrice och Friedrike Brion, men när det kommer till kritan gifta vi oss med Gemma Donati och Chistiane Vulpius — biffstek och blöjor i stället för ambrosia och fjärlisstoff!

Men ingen av oss vågar kasta sina blåa rollhäften i ansiktet på den osynlige direktören-regissören och draga sina färde från ett otacksamt fädernesland. Ingen utom en liten diva vid en liten teater i Ultima Thule. Ty vi vanliga dödlige äro så lätta att ersätta.

Därför är det, som om skapelsen stode stilla i en andhämtning. Vad bryr oss hungerkohorter över ryska stäpper och blodiga söndagar i Dublin, getingmidjor och korsettansar! En diva har kastat sina roller och tagit sitt parti. Vi rysa av avundsjukans vällust.

DEN INBITNE.

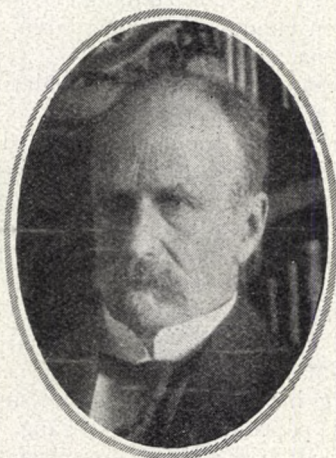
ställa hans föräldrar, och det är dem han hedrar.

Dessutom är en kyrkfest i södern en sorts familjefest, som på ett glatt och uppfriskande sätt avbryter vardagslivets knog och bekymmer. Oaktat allt det smaklösa och ofta komiska man stöter på i dessa lantfester i kyrkorna i södern, verka de dock mera uppmuntrande än en av våra gudstjänster på svenska bondlandet, där det hänt, att en präst yttrat: "Jag vet inte vilken röst jag skall tala med? Talar jag sakta så hör bönderna mig inte, talar jag högt så väcker jag ju barnen."

När man ser de ledsamma ansiktsuttrycken hos menigheten efter en sådan högtid i Sverige, får man mest intryck av, att religionen är dem en bedrövlig plikt, som pålägges dem bredvid, ja, över alla andra tunga plikter och som måste uppfyllas, därför att därtill är man nödd och tvungen.

Från kyrkan på Anacapri vimlade det med folk i glada färger ute i solskenet mellan de vita murarna. Man har på denna ö redan som ett intryck av orienten, vilket beror på husens egendomliga arkitektur. Över varje rum bildas taket som ett välvt lock, så att en by, sedd uppifrån, ter sig som en stor korg full av vita ägg.

Alla murar voro kransade med åskådare, som läto nävtals med avrivna gula ginstblommor falla ner över processionen, som rörde sig fram som genom ett regn av solstrålar. Genom en liten dörr på en vit mur kommo vi in på Munthes gård, där middagen var dukad under lövtaket. Förutom oss voro gästerna en fiskare och hans hustru, ett äldre par som voro goda vänner med Munthe. Medan vi åto, knackade det på dörren i muren, och in kom en engelsk herre, helt klädd i vitt, och med mycket blossande ansiktsfärg. Han följdes av en man, som såg ut som en sjörövare, skäggig och kolsvart, engelsmannens ledsagare på alla jakt- och fisketurer och för-

Alfred Jensen, Sveriges främste slavist, Pusjkins och Mickiewicz förträfflige tolkare, har avlidit i Wien på en resa till sydslaver-nas land. Jensen var på en gång vetenskapsman och poet, och som förmedlare mellan slavisk vitterhet och svenskt kulturliv har han givit oss verk av bestående värde. Mångsidig som han var, verkade han både på det kulturhistoriska, historiska och litteraturhistoriska området och uppträdde också med framgång som självständig diktare. Alfred Jensen, född 1859, reste redan som student i de slaviska länderna, 1884—87 var han medarbetare i Göteborgs Handelstidning och dess korrespondent i utlandet. Sedan 1901 var han anställd vid Nobelinstitutet. För sin stora forskargärning och sin utsökta tolkning av slavisk poesi fick han många äretecken, hans fina personlighet och varma hjärta förskafade honom många vänner. Som närmast sörjande står hans maka, den kända översättarinnan Karin Jensen, född Lidfors, och barn.

resten far till Capris vackraste flicka. Engelsmannen, som blott talade mycken bruten italienska tog plats vid bordet och underhöll sig med oss på engelska. Han prisade i starka ordalag livet på Capri. "Such a liberty! O! such a liberty!" Munthe beskrev hans karaktär mycket ogenerat för oss på svenska, snett över bordet. "Skall jag betro er hans livs gåta", sade han till min dotter och lyfte i det samma på glaset. Hans största nöje var jakten, och han kunde ströva omkring hela dagar för att skjuta vaktlar. Då jag visste, att Munthe avskydde jakten på levande djur, anmärkte jag, att jag tyckte han måste ogilla denne engelsmans passion. Men Munthe svarade ganska lugnt: "De få aldrig något. Hans hundar bli så tjocka, att magarna släpa på marken. Så snart han och hans ledsagare ha kommit till skuggan av någon fikonbuske, lägga de sig till ro, ta fram matsäcken och äta och dricka av hjärtans lust. Sedan lägga de sig att sova och vakna blott för att gå hem; men han tror, att han är en väldig jägare." Emellertid tömde engelsmannen det ena glaset efter det andra, så att hans näsa lyste som en glödlampa. Då solen sjönk och mörkret plötsligt bröt in och de praktfulla stjärnorn tändes, begåvo vi oss alla till piazan, där fyrverkeriet skulle avbrännas. Den lilla piazan var proppfull med folk. Vi fingo plats på en läktare, som var uppförd för tillfället; förresten voro alla fönster fulla med åskådare. Man hade krupit upp på lyktstolpar och tak och väntade med spänning på det stora ögonblicket, då fyrverkeriet skulle börja. Först uppstämde militärmusiken den italienska folksången, som går i ett rivande tempo. Vid dess första toner reste engelsmannen sig — han var den enda i hela människomassan —, tog av sig hatten och, i det han vände sig emot oss, sade med värdighet: "A sign of respect, you know".

(Forts.)

<p>Carl Peter Dessertchoklader Högfina kvalitéter</p>	<p>PÅHLSSONS Dessertchoklader Högfina kvalitéter Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Pahlssons Choklad- och Kontektfabrik, Malmö.</p>	<p>Institut för kroppskultur. Halldis Stabell Kurser och privat undervisning i kroppskultur för vuxna och barn. Anmälningar mottagas mellan kl. 11—12. Särskild kurs för utbildning av lärarinnor. Odengatan 74 För missbruk ansvaras ej. Telefon Riks 2318</p>
--	---	---

KAMMA RAHBEK OCH THOMASINE GYLLEMBOURG.

TVÄNNE MÄRKESKVINNOR I DANSKT KULTURLIV. FÖR IDUN AV MARIA HOLMSTRÖM.

(Forts. fr. n:r 37.)

IV.

P. A. HEIBERG FÖRVISAS FRÅN FOSTERLANDET.

DEN TRADITIONELLA MENINGEN om P. A. Heiberg har länge varit den, att han önskade enväldet ersatt med republiken och att han i fullt samförstånd med den franska revolutionens idéer satte in sin mandomsgärning på att bland sina landsmän skapa en opinion för dessa idéers omfattande.

Senare tiders Heibergsforskare söka emellertid fastslå, att Heiberg *icke* var revolutionär i modern mening, att han *icke* i den mest betydande perioden av sitt liv kunde kallas republikan, att hans själsliga läggning (som i så hög grad gick igen hos sonen) var aristokratisk och att det var mera på grund av sin karaktär än sina åsikter, som han i regeringens ögon kom att framstå som farlig för landets lugn och säkerhet. Det var, menade de, snarare oklokheten hos de styrande än hans egen vilja, som drev honom att spänna bågen så högt och dessutom tidsförhållandena, som ställde honom i en belysning, som gav hans offentliga fysionomi de grella färgerna.

Heiberg fördömde icke konungadömet i och för sig. Men han hatade enväldet, som var orsaken till det löjliga, patriarkaliska styrelsesätt, som fortfor att tillämpas i landet trots de runtom i Europa spirande frihetsidéerna. Och han tröttnar icke på att i tal och skrift påyrka, att folket skall ha rätt att både hysa och uttala en mening.

Här förde Heiberg ordet för de bästa och mest upplysta av borgarståndet. Ingen förstod som han att formulera deras hemliga eller uppenbara tankar. Själv var han den stolte borgaren, som varken kröp för hovgunst eller tidens eftersökta adelsgunst, som aldrig smickrade någon för snöd vinnings skull. Hans omutliga redbarhet var ett offentligt faktum. På grund av allt detta såväl som genom sin begåvning och sina kunskaper intog Heiberg en dominerande ställning i samhället. Frukta av sina motståndare var han nära nog avgudad av sina medborgare.

Som bekant hade *visan* sedan långt tillbaka spelat en stor roll inom samfundslivet. Man läste inte då som nu sin dagliga tidning, utan man köpte och läste den nyaste *visan*. Denna var vanligen skriven för någon privat klubb, och sedan den där glatt och roat medlemmarna, kom den ut i skillingstryck. Snart låg den på var mans läppar. Efter den s. k. "sällskapsvisan", vari Rahbek var en sådan mästare, föddes den "politiska visan" — och dess fader var P. A. Heiberg. Språkren, lättfattlig, alltid kvick och träffsäker, mottogs den med jubel i de politiska klubbarna. Men även av allmänheten. Det blev nämligen sed att låta trycka och genom fönstren gratis utdela dessa visor till den människoskara, som utanför klubblokaler lyssnade till den muntra sången därinne. På detta sätt kom Heibergs visor att spela samma roll som senare tiders "flygblad", och man kan tryggt våga det påståendet, att genom dem tidens liberala idéer blevo insjungna i folket.

Givet är, att en man sådan som Heiberg skulle väcka regeringens uppmärksamhet. Till att börja med icke en obehaglig sådan. Vid prinsens-regentens bröllop, då de flesta av lan-

dets diktare strängade sina lyror, var även Heiberg med och författade på uppmaning en kantat och åtskilliga sånger. En av dessa lät "Konungens klub" trycka i 14,000 ex. till utdelning bland folket.

Synnerligen karaktäristisk för Heiberg är historien om hur han betedde sig, då en kammarherre kom för att söka utpekulera vilket vedermäle av kunglig ynnest, som skulle vara honom behagligast.

"Ni kommer säkert", sade denne efter att vederbörligen ha framfört sina komplimanger för de vackra festsångerna, "att få en fin present, blott vederbörande kunde träffa Er smak".

"Min smak är ingalunda slösaktig", svarade Heiberg. "Den förenar enkelhet med ekonomi, och sådan är nödvändig för statens finanser. Jag vet inte heller rätt, vad jag skulle önska mig. Ett ur behöver jag inte, då jag redan har ett. En snusdosa ännu mindre, då jag inte snusar. Dock, det är sant, jag står just i begrepp att köpa mig en stekvändare, som jag verkligen är i behov av. Den kan fås billigt nog, och därmed vore vi betjänade på ömse sidor."

Kammarherren roade sig över Heibergs svar och gick. Presenten uteblev naturligtvis, alldeles efter Heibergs önskan, ty ingen klenod i världen var honom dyrbarare än att utan hänsyn få uttala sina meningar.

Detta var både det första och sista tillfället, då hovsolen log mot Heiberg, ty lika hastigt som steken vändes på stekvändaren, vände sig sympatierna på högre ort.

I den mån som Heibergs popularitet växte, blev han allt djärvare i sin kritik av misshagliga förhållanden inom landet. Vid alla tillfällen satiriserade han över "tyskeriet", — d. v. s. det snobberi och det övermodiga uppträdande som de tyska officerarna, vilka dominerade inom lantarmén, visade, och vilket gjorde dem illa sedda av borgarståndet — över de trånga pressförhållandena och över det av Struense upprättade "nummerlotteriet", som slukade småfolkets besparingar, o. s. v.

Heiberg blev nu, som redan i annat sammanhang påpekats, gång på gång dömd till böter för att han i sina visor "lastat regeringen", böter, som kunde stiga ända till 300 rdr. Regeringens ledande män skulle helst sett, att de kunnat bli kvitt den talangfulle, oförvägne oppositionsmannen.

Det låg inte i Heibergs natur att vika för övermakten. Varken ekonomiska hänsyn eller hans personliga lugn och lycka förmådde honom att uppträda med större måttfullhet. Tvärtom — "trakasserier" blott eggade honom att gå vidare.

UPPSKJUT EJ

att prenumerera på

IDUN

för årets sista kvartal.

Det vackra och innehållsrika

JULNUMRET

tillfaller även kvartalsprenumeranterna gratis.

Nu inträffade något, som fullständigt kom Heiberg att förlora besinningen. Som redan nämnts blev han efter sin återkomst från Norge assistent hos notarius publicus, justitierådet Schmidt. Denne ansåg Heibergs arbete så värdefullt, att han övertalade honom att avsäga sig dispaschörbefattningen efter sin svärfar — en befattning varpå han vid sitt äktenskaps ingående fått magistratens fullmakt — och i stället kvarstanna hos Schmidt, vilken snart ämnade avgå från sitt ämbete och då önskade Heiberg till efterträdare. Heiberg gjorde som Schmidt önskade och avsade sig dispaschörbefattningen.

Hur nu intrigernas trådar tvinnades samman, så blev det slutliga resultatet att Heiberg, när not. publ. avgick, *icke* erhöll ämbetet efter honom, och det ehuru han till sin ansökan kunnat bifoga de amplaste vitsord från såväl hovrätten som sjö- och handelsrätten m. fl. ämbetsverk om sin eminenta duglighet. Heiberg var icke "väl sedd" på högre ort, och ämbetet gavs till en person, vars kvalifikationer voro Heibergs vida underlägsna.

På det djupaste kränkt av denna orättfärdiga behandling och allvarsamt bekymrad för sig och sin familjs ekonomiska existens, vädjade Heiberg till allmänhetens dom, och en skarp strid — den s. k. "Notarial-fejden" — uppstod i pressen mellan honom och den person, som erhållit sysslan. Allmänheten stod enig på Heibergs sida, ty t. o. m. ett barn kunde inse, att en orätt blivit begången.

Denna händelse bildar epok i Heibergs liv. Härefter kastar han alla hänsyn, river alla broar. Nu gäller det blott för honom att med sin bitterhets vassaste pilar skjuta till måls mot såväl regeringen som de enskilda män, vilka han betraktar som sina motståndare, och han blir dag för dag allt mera hänsynslös i sina angrepp.

Som alltid då en populär person med många vänner träffas av bannstrålen från dem, som makten hava, minskades efterhand även för Heiberg vännernas antal. En del hade redan länge avundats honom hans litterära framgångar, andra sökte skydda sig själva genom att icke umgås med "republikanen". Heiberg började bli en ensam man.

Just nu voro hans äktenskapliga förhållanden så olyckliga som möjligt. Hustrun uppehöll sig mycket i sin fars hus, och dessutom gjorde kärleken till Gyllembourg henne fullständigt blind och döv för mannens sorg och olyckor. Ensam i sitt hem och söndersliten i sitt inre, grep Heiberg i sin förtvivlan till bedövande medel — han blev morfinit.

Då hjärnan var omtöcknad svek honom den självbehärskning och det manliga lugn, som hittills varit hans styrka. Harmen och förbittringen *måste* skaffa sig luft, och han skönar nu ingen och intet. Ett bevis härpå är hans ytterst utmanande *Sproggranskning*, införd i tidskriften "For sandhed", där han var medarbetare.

Sproggranskning är en serie dräpande kvicka satirer, ordnade som en ordbok med förklaringar. Som prov meddelas här följande utdrag:

Aristokrater. Den bedste sort jagthunde, der pudses paa demokrater og faar steg for at bide dem.

Borger. För den franske revolutionen et enkelt — men efter revolutionen et *dobbelt*

(Forts. sid. 907.)

För

BARN

som lida av **dålig matlust och klenhet** är Idozan utan alkohol den bäst aptitgivande och stärkande järnmedicinen. Tages gärna på grund av sin goda smak. Ger genom sin höga järnhalt och förträffliga sammansättning överraskande resultat. Att särskilt beakta är att **Idozan** ej skadar tänderna. Erhålles å alla apotek. Rådfråga läkare. Säg särskilt ifrån om alkoholfri Idozan önskas.

IDUNS HUS- HÅLLSIDA

DRIVNING I RUM AV BLOM- STERLÖKAR

ATT DET NUMERA FÖR EN JÄMFÖRELSEVIS billig penning — åtminstone mellan februari och slutet av april — finnes härliga lökväxter att köpa, snart sagt i varje stort eller litet samhälle, är en god och angenäm företeelse, vilken vittnar om stigande smak och blomsterkärlek inom alla lager av vårt i stort sett skönhetsälskande folk. Men huru bra och bekvämt det än må vara, att vid behov lätt kunna utvälja och köpa den önskade blomsterlöken, så är det dock många gånger roligare att själv få driva sina egna lökar, och se huru dessa gradvis utveckla sig från en helt liten oansenlig gulgrön knopp vid jordytan ända till en hög rikklockig blomstängel med härlig färg och doft.

För att få verklig framgång med sina lökar bör man ej dröja allt för länge med inplanteringen av dem. Sista hälften av oktober är den lämpligaste tiden för hemodlaren att sätta sitt beslut i verket, om meningen är, att läkarna skola slå ut i medio av januari. Önskas hyacinter, tulpaner eller andra lökväxter färdiga till julhelgen, får man plantera lökarna de allra första dagarna i oktober.

Vid inköp av blomsterlökar, bör man vända sig till en större välkänd fröhandel, eller till den där man i regel brukar göra inköp av frö e. d. och där blivit väl betjänad. I regel kan man nämligen där påräkna att få goda lökar plus goda och uppriktiga råd, dels vid val av materialet, dels för planteringen.

Hyacinter inplanteras i krukor av omkring 12—14 cm:s höjd. I botten av den förut grundligt vattenindränkt krukkan lägges ett lager av kolstybb (från spis eller kakelugn) samt krukskärv. Därpå kommer jord, vilken lämpligast består av en blandning av löv-, bänk- och grästorvsjord med litet strid sand och benmjöl (eller hornspån) uti. Man kan ofta få köpa lämplig jord i den affär där man erhåller lökarna; och detta är en stor fördel för den, som ej har en egen täppa och där kan verkställa jordblandningen. — Sedan krukkan fyllts till hälften med jord, nedsättes löken, varefter så mycket jord påfylls, att denna når till krukans kant. Blott helt litet av lökens översta del får synas över jorden. Krukorna nedsätts i en ej för hög trälåda, i vars botten man lagt ett lager sandblandad fuktig jord. Krukorna övertäckas med jord, och ett lock lägges över som skydd mot rättornas eventuella påhållning. Lådan ställes i källaren eller placeras den i trädgården i en grävd, ej för djup grop, vilken igenfylls med jord och därefter rikligt täckes med löv eller granris för att utestänga frosten.

Krukorna få efter lökarnas plantering stå orörda 6—8 veckor, vilken tid erfordras för att lökarna skola hinna rota sig. Man tager upp ett par krukor åt gången för att en längre tid framåt ha ständigt blommande lökar. — Skulle lådan med krukorna vara nedgrävd i trädgården, upptages den och ställes övertäckt i källaren. — Man ställer krukorna, sedan de grundligt genomvattnats med kylslaget vatten, i fönstret, och till en början i ett ej alltför varmt rum. Över varje lök placeras en upp- och nedvänd strut av tjockt mörkt papper, vilken borttages först sedan stänglarne skjutit upp 10—12 cm.

Men hyacinter kunna även drivas i glas, vilket kanske är ännu intressantare ur drivningssynpunkt betraktat, om än resultatet ej alltid blir fullt så vackert som vid drivning i jord och kruka. Man skaffar sig då s. k. hyacintglas, helst färgade sådana, och håller i dessa först ren strid sand så denna ligger i 1 cm:s tjocklek på botten.

glaset med vatten och löken placeras i glasets övre del. Glaset kunna under hela drivningsperioden stå i fönstret, men över lökarna bör första tiden stå en mörk pappersstrut. Ett par gånger måste vattnet ombytas, men med stor försiktighet, så att ej rötterna skadas; även bör noga tillses att genom vattnets avdunstning rötterna ej utsättas för faran att torka, då drivningen absolut misslyckas.

Här några råd vid val av hyacintlökar. Vackra och tacksamma vita: M:me van Hoop, Mr Phin-soll, Grandeur à la Merveille. Skära: Garibaldi, Gertrude, Morena, Norma, Roi des Belges (denna senare mörkröd). Blå: Czar Peter, Grand Maitre, Marie, Wilhelm I, (de båda senare mörkblå). Gula: Ida, Obelisque, King of the Yellow.

Tulpaner, narcissor och tazetter behandlas på liknande sätt som hyacinter, blott med den skillnaden, att man planterar 3—4 lökar i samma kruka, men då väljer krukorna något vidare.

FRU DISA.

*

IDUNS KÖKSALMANACK.

SÖNDAG. *Frukost:* Biff à la Lindström, stekt potatis; smör, skivade tomater, bröd, kaffe eller te, vetekrans. *Middag:* Tomatsoppa med ugnros-tade ostsmörgåsar; kalvstek med potatis och legymer; äpplekaka med vispad grädd eller vaniljsås.

MÅNDAG. *Frukost:* Stekt salt sill med gräddmjölkssås, potatis; smör, bröd, kaffe eller te, skorpor. *Middag:* Kroppkakor med skirat smör; blandad fruktsoppa (på färska äpplen, päron och plummon).

TISDAG. *Frukost:* Uppstekta kroppkakor med lingon, smör, bröd, tomater eller rädisor, kaffe eller te, skorpor. *Middag:* Kokt bergtorsk med kapisås, potatis; uppstjälpt maizenapudding med saftsås.

ONSDAG. *Frukost:* Sillgratin; smör, bröd, skivade tomater; kaffe eller te, skorpor. *Middag:* Kall skivad kalvstek med varm sås, varm blomkål och stekt potatis; äpplepottpott med gräddmjöl.

TORSDAG. *Frukost:* Stuvade ägg på krutong; smör, bröd, ost, kaffe eller te; skorpor. *Middag:* Kraftig grönsoppa; ugnspannkaka med färsk äpplemos.

FREDAG. *Frukost:* Sillsallad med gräddsås; smör, bröd, skivade tomater, kaffe eller te, skorpor. *Middag:* Ragu på kalvstek med krutonger (rester sedan söndagssteken), potatis; äppleris med gräddmjöl.

LÖRDAG. *Frukost:* Uppstekt ugnspannkaka med lingon (rest sedan torsdagsmiddagen); smör, ost, bröd, kaffe eller te, skorpor. *Middag:* Ugnstekta vitlingar, med ansjovis och nykokt potatis; kall chokladpudding.

RECEPT.

Biff à la Lindström (för 6 pers.): — 3 hekto malet oxkött, 4 kokta potatisar, 2 inlagda rödbetor, 2 medelstora rödlökar, 1 ägg, 1 dcl. grädd, 1 msk. mjöl, 1 msk. smör, peppar, salt. — *Till stekning:* 1—1½ msk. smör och växtmargarin, blandat.

Potatisen hackas fint (males ej!), likaså rödbetorna. Rödlökarne hackas och fräses i smöret. Det malda köttet arbetas med ägget, mjölet och gräddmjölet, tills blandningen är smidig, då de finhackade rotsakerna samt den frästa löken tillsättes jämte sitt stekflott, varefter färsen avsmakas med kryddor. Av massan formas dryga 1 cm. tjocka biffar, vilka stekas i den brynta smörblandningen. Pannan urvispas med litet svag buljong eller vatten och såsen slås över biffarne, vilka genast serveras med stekt potatis.

Tomatsoppa (för 6 pers.): ½ kg. mogna tomater, 1 liten portugisisk lök, 1 stor msk. smör, 3 msk. mjöl, omkring 1½ lit. svag buljong, salt, socker, vitpeppar. — *I soppskålen:* 1 äggula, 2—3 msk grädd.

Tomaterna sönderbrytas och löken grovhackas. Alltsammans kokas mjukt med helt litet vatten och

passeras. Smör och mjöl fräses, det passerade nedvispas smånigom, och buljongen tillsättes litet åt gången. Soppan får koka några min., smaksättes med socker och kryddor och hälls under kraftig vispning i soppskålen, i vilken förut vispats äggulan och grädden.

Uppstjälpt maizenapudding (för 6 pers.): 75 gr. majzenmjöl, 5 dcl. gräddmjöl, 4 dcl. vatten, 1—2 ägg, 4 msk. socker, 10 sötmandlar, 3 st. bittermandlar. Äggulorna och sockret röras tillsammans; gräddmjölet och vattnet ihålles och därefter iverpas maizenan. Alltsammans sättes över eld och får under ihållande vispning sjuda upp, men ej koka. Krämen avlyftes, och den skällade, rivna mandeln iblandas tillika med de vispade äggvitorna. Massan hälls i en vattensköljd och sockerbestrodd form, som får stå på kallt ställe 2—4 tim. — Puddingen uppstjälpes och serveras med saftsås eller frukt-kompott.

Stuvade ägg på krutong (för 6 pers.): — 6 skivor vitt bröd, 1 liten msk. växtmargarin. — *Till stuvningen:* 1½ msk. smör, ¾ msk. mjöl, 4—4½ dcl. gräddmjöl, 4 hårdkokta ägg, salt, socker, vitpeppar, (1 tsk. madeira, eller en knivsudd köttextrakt).

Brödskiivorna, vilka ej få vara för små, stekas raskt gulbruna i växtmargarinet och läggas bredvid varandra på ett fat. — Smör och mjöl fräses, gräddmjölet påspädes, och beredningen får sakta koka några min. De hackade äggvitorna iläggas, stuvningen smaksättes med kryddor och om så önskas med vin och hälls sedan över de stekta brödskiivorna. Äggulorna finhackas och fördelas jämt över det hela. En liten persiljevist lägges överst på varje "smörgås". Anrättningen serveras genast.

Kraftig grönsoppa (för 6 pers.): — 4 medelstora morötter, 2 palsternackor, 1 medelstort selleri, 1 stor hand turska böner, 1 stor purjolök, 1 medelstort blomkålshuvud, omkring 2 lit. vatten, 2 msk. smör, 4 msk. mjöl, ½ tsk. fast köttextrakt, peppar, salt, socker, 1 msk. hackad persilja. — *I soppskålen:* 1 ägg, ½ dcl. tjock grädd.

Alla de rensade vegetabilerna, utom blomkålen, skäras i strimlor och fräses med knappt hälften av smöret, varefter vatten påspädes och de få koka mjuka. Blomkålen delas i klyftor, som få ligga i ättiksbländat vatten och kokas för sig. Resten av smöret fräses med mjölet, grönsaksspadet påspädes tillika med den uppkokta mjölken, och soppan får koka några minuter. Alla grönsakerna iläggas, persiljan, köttextraktet samt kryddor efter smak tillsätts, och soppan slås försiktigt och under vispning i soppskålen, däri förut vispats äggulan och grädden.

Ugnstek vitling (för 6 pers.): — Omkring 1½ kg. vitling (ej stora fiskar), 1½ msk. salt, 1½ msk. ättika. — Lika många ansjovisar som vitlingar, 1 stor msk. smör, 1 stor msk. växtmargarin, 4—5 msk. stöbröd, 4—6 msk. rivn ost, 1 msk. god ättika, fiskspad (kokt på ryggen och huvud).

Vitlingarne rensas, huvud, fenor och ryggen borttagas, och fiskarna ingnidas med salt- och ättiksblandningen, varefter de få ligga 1 tim. Under tiden kokas buljong på de väl sköljda huvudena, fenorna etc. Vitlingarne avtorkas, på varje utbredd fisk lägges tvärs över 1 rensad ansjovis, varefter den hoprullas nedifrån och uppåt. Ett eldfast fat eller en stor omelettlåda smörjes med hälften av smörblandningen och bestros med stöbröd och rivn ost. Fiskrulladerna läggas tätt i formen, och resten av osten och stöbrödet strös över, varefter smörblandningen fördelas i flockar över det hela.

Enkel chokladpudding (för 6 pers.): ¾ dcl. mjölk, 3—4 msk. kakaopulver, 5 msk. socker, 1 tsk. vaniljsocker, 2 ägg, 9—10 blad gelatin, ¼ lit. tjock grädd.

Alla ingredienserna, utom gelatinet och grädden, sammanvispas över elden och får sjuda, men ej koka tills blandningen tjocknar. Krämen avlyftes, och det i ½ dcl. varmt vatten smälta gelatinet iblandas, och vispningen fortgår tills krämen är kall och börjar lätt stelna, då den till hårt skum slagna grädden varsamt nedröres. Slås i vattensköljd sockerbestrodd form, som får stå på svalt ställe 2—4 tim. Uppstjälpes och garneras med vispad grädd.

DET NYA HÖSTMODET DEFILERAR FÖRBI

Tolv meter vackra band eller japanska broderier garnera denna enkla klänning av vit crêpe édelweiss.

Svart Chantillytyll över vitt siden. Den lilla abbékragen är kantad med slät tyll, och den eldfärgade sidenrosen med sina gröna blad ger en färgglimt åt den svartvita toaletten.

Det spanska modet lever kvar sedan i fjol. Denna spanska sjal, skapad av en Parisfirma, består av en fyrkant guldbrokad omgiven av en chantillyspets. När säsongen är slut, blir sjalen ett vackert flygeltäcke eller — en bordduk.

Kappa i jägargrön velour de laine med de karaktäristiska vida kimonoärmarna och modeskinnet — bäver.

Klänning av rutigt ylle garnerad med mullvad och med cape i samma stil.

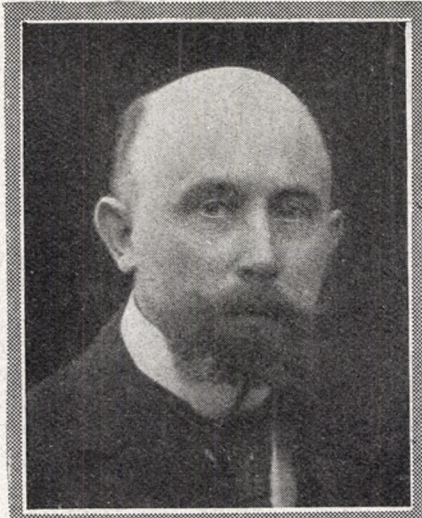
Brokaden spelar en stor roll i det nya modet. Här en aftonklänning i slät och mönstrad silverbrokad, raffinerat enkel, med en svart sammetskamelia.

DET VAR EN FÖRVÄNTANSFULL OCH INTRESSERAD DAMPUBLIK som häromdagen samlats i N. K:s franska salonger för att se höstens Parisnyheter defilera förbi. I halvannan timme vandrade mannekängerna omkring genom rader av tedrickande damer, medan de båda alternerande orkestrarna spelade muntra revymelodier och smäktande valser. Huvudintrycket av det nya modet var en raffinerad enkelhet i snittet, ofta parad med en stor lyx och uppfinningsrikedom ifråga om stoffer, särskilt i fråga om aftontoaletterna.

Bland de många dräkterna för gatan voro flera släta nästan knäkorta, gråa kjolar med stora rutkonturer i rött eller grönt, därtill en kort pälsjackett i gråverk, någon kulört plysch eller bäver, vilket senare tycks bli vinterns modeskinn. De korta pälsjackorna, som de sista åren fått ge vika för "gulaschkapporna med aktiekant" gå nu en ny renässans till mötes. De ge en backfischlik käckhet åt bärarinnan med den höga kragen, som går upp över nästippen, och silver-, stål eller träpärlskarpen långt ned över höfterna. Detta med metallskärp för att markera den långa midjelinjen är mycket karaktäristiskt för de nya modellerna. Dessa höftskärp gå igen nästan överallt, även på aftonklänningarna, där materialet dock ofta blir mera utsökt juvelerarearbete. Promenaddräkterna ha samma ytterligt korta korta kjolar som under fjolåret, jackorna äro långa, raka redingoter, förnämt släta och ogarnerade eller med breda pälsbårder på sidväder eller framstycken. De hellånga kapporna äro rymligt tillskurna med vi-

(Forts. sid 906.)

FOLKHÖGSKOLEMÖTET I MOLKOM

Hjalmar Heden, föreståndare för folkhögskolan i Molkom.

Alfred Povlsen, föreståndare för Ryslinge folkhögskola i Danmark.

Elevehemmet.

Lars Eskeland, föreståndare för Voss folkhögskola i Norge.

Rektorsbostaden vid Molkoms folkhögskola.

Folkhögskolemötets deltagare färjas över Klarälven.

Geijersgården i Ransäter.

Vid Uddersrud, Värmlands läns folkhögskolas första hem.

FEM NORDISKA NATIONERS REPRESENTANTER MÖTTES VID det nyligen hållna folkhögskolemötet i Molkom, nämligen svenskar, norrmän, danskar, finnar och isländare.

Sammanträffandet av så många skilda folkelement ur intellektuella kretsar måste skänka mötet en mera än vanligt livaktig prägel och sätta spets på överläggningarna, något som också blev fallet.

Bland talare, vilkas anförande ådrog sig mötesdeltagarnas synnerliga uppmärksamhet, var rektorn för Birkagården i Stockholm d:r Natanael Beskow en. Hans tal rörde sig om folkhögskoleundgången och de religiösa livsspörsmålen, vari han betonade att endast den lärare, som kan ge något av en levande själ i sin religionsundervisning bör handhava denna. Hellre stryka religionsundervisningen än att den meddelas av en lärare, i vilken ej religionen i någon mån lever som verklighet. Ett överläggningsämne var "det personliga i folkhögskolans gärning". Det inleddes av rektor J. Boëthius, Sörängen,

Gymnastikhuset där förhandlingarna hölls.

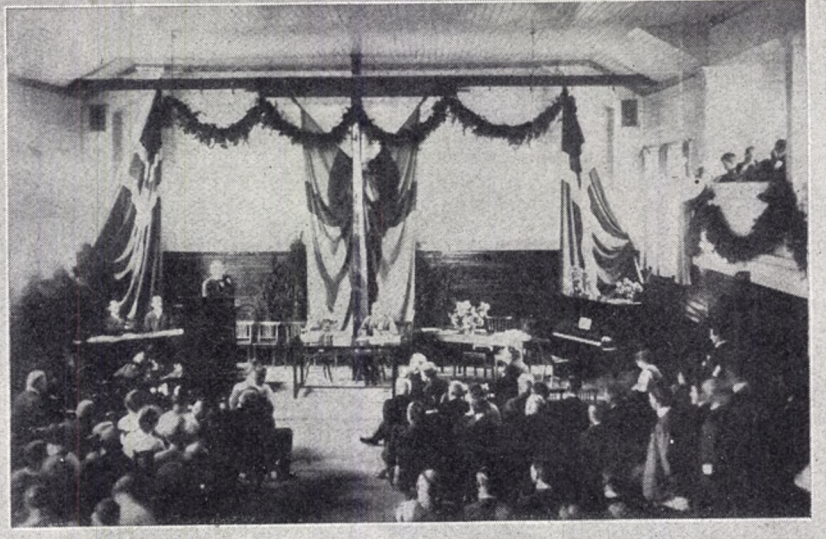

Bild från förhandlingarna.

och höjskoleforstander T. Bredsdorff, Roskilde. Det framhölls där, vilken fördel folkhögskolan har framför andra skolformer att personligen nå sina elever. Den får rå om de unga en tid, då personligheten börjar vakna till ett starkare liv, då livsfrågorna tränga sig på dem, då livets härlighet men också dess allvar träder dem till mötes.

Från finnarne, som på grund av valutaförhållandena nödgades utebli, framförde den officielle finske representanten, skolrådet Mikander en gripande hälsning, varav framgick att de politiska förhållandena ej inverkat på de finska kollegernas sympati för svenskarne. "En kopp kaffe i Sverige blir i Finland en halv dagsinkomst", förklarade skolrådet

M., och bad svenskarne förstå, att uteslutande för de orimliga levnadskostnadernas skull kunde finnarna ej infinna sig.

Mötet led ej brist på angenäma förströelser såsom en stämmingsrik utfärd till Ransäter, samkväm i Molkomskolans gymnastiksal m. m.

(Forts. fr. sid 904.)

da kimonoärmar, som gå ut nedifrån midjan, och breda pälsbårder på armar och den höga cache-nezkragen. Mycket chic var en jägargrön promenadklänning med breda bäverbårder. En annan trotteurklänning, brun till färgen, hade en lustig väst av slät bronsfärgad brokad, som bildade snibbar nere på magen och under hakan, där ståndkragen slutade.

Svart dominerar som färg mer än någonsin. Svarta voro de flesta eftermiddagstoaletterna av crêpe marocain och vad de allt heta, de nya mjuka ljuvliga stofferna, svarta många dräkter för gatan och flertalet aftonklänningar. Alldeles förtjusande, påminnande om en svart ros, var en klänning i svart taft med en pösande kjol av runda bladliknande volanger och ett minimalt liv av vit tyll. En frappant stilklänning, likaså i svart taft, hade höftkrinolin, ett stramt snibbliv och en urringning à la impératrice med en silverspets kring de blottade skulderna och frisyren. Bland eftermiddagsklänningarna lade man märke till en i marinblå gabardine med vida mandarinärmar i fuchsiaröd crêpe, broderade med marinblå soutache.

Det spanska modet var för klädsamt för att dö bara efter en säsong. Här såg man alltså en svart sammetsklänning à la Carmen med en girland bjärtröda rosor på kjolen, något för karnevalsaktig för att tilltala en kräsare smak men frappant nog med den svarta spetsbjalen över giraffkammen. Mera stilfull var den spanska kostym, som egentligen bara bestod av en jättstor vit broderad silkeskjol, med stolt grandeza fasthållen rakt över axlarna och med en liten spansk toque to match. Och för övrigt viftade sig alla balklädda damer med solfjädrar stora som avdelningsskärmar. Vilka möjligheter till koketteri ligga inte i en sådan där jätteplym!

Så trippade plötsligt en sedesam brud in i orangeblommor och fyrkantigt, många meter långt, broderat sidensläp, följd av en tärna i rosenrött, och avslutades dräkternas rad med några utsökta teaterkappor av ett slag, som man ej ofta får se i Stockholm. En var i purpurrod sammet med en kolossal nertzkrage, och efter några flotta pälsar i bäver, opossum eller gräverk, kom en verklig drottningmantel av snövit hermelin, utan svansar, rynkad nedom axlarna, försedd med en jättekrage och fodrad med ljusgrön brokad.

Sedan var högtidligheten slut och det nya modet vederbörligen introducerat. Med prinsessan Inge-

borg och hennes unga dotter i spetsen troppade damerna hem från Kompaniet, något trötta i ögonen men glada och belätta över de nya parisbekantskaperna.

MIDINETTE.

Den första julklappen.

Lilla Ingrid och dockan Britta.

DEN FÖRSTA JULKLAPPEN TILL NORRBOTTENS BARN kom häromdagen. Lilla fyraåringen Ingrid hade sett bilderna till artikeln, vari Idun uppmanar sina läsare att komma ihåg arbetsstugornas barn med hemsydda och stickade kläder eller andra julklappar, och hennes mamma hade förklarat, att de voro små svenska barn som bodde långt uppe i snön. Som en del mammor nog veta kunna fyra-

åringarna vara rätt energiska, och lilla Ingrids mor fick ingen ro, förrän de voro på väg till redaktionen med kulldockan Britta, som "en liten flicka uppe i snön skulle ha". För säkerhets skull ville den ädla givarinnan lämna dockan själv, och som hon såg så rar ut, passade redaktionen på att ta en liten bild av hennes och Brittans rörande avsked.

Postanvisningarna börja också komma och redovisas på en gång längre fram. Alla paket till insamlingen böra vara märkta *Idunläsarnas julklapp till Norrbottens barn*. Vi hoppas att många läsarinor redan tagit itu med att sy eller sticka vantar eller tröjor. De måste vara redaktionen till handa senast *den 1 december* för att hinna fram till julafton.

Iduns barnavårdsvecka.

IDUNS TANKE ATT ORDNA EN UPPLYSNINGSVECKA i rationell barnavård, speciellt spädbarnshygien, har överallt mött med största sympati och förståelse. Ur programmet kan redan nu nämnas att jämte föreläsningarna av d:r Fürstenberg och d:r Lichtenstein komma också att anordnas flera olika praktiska demonstrationer, bl. a. tillklippning av småbarnskläder, beredning av mjölkblandningar och påklädning av "skötdockor", det senare med Röda Korsets material och under ledning av en Röda-Korssystemer. Likaså kommer tidningen att anställa en särskild barnavårdskonsulent, som besvarar alla slags förfrågningar från allmänhetens sida.

Anmälningar till utställningen inströmma dagligen och de firmor som vilja delta i utställningen av barnavårdsartiklar å Konstakademien 6-13 oktober, göra klokast i att anmäla sig snarast möjligt för att kunna få utställningsplats.

De privatpersoner, som i sin ägo ha gamla vackra dopklänningar, "lind-don", vaggor eller andra föremål, som ha med spädbarn att göra och därjämte ha kulturhistoriskt värde, torde godhetsfullt sätta sig i förbindelse med Iduns redaktion. Idun skulle gärna med välvilligt bistånd av sådana familjeklenoders ägare vilja göra en liten kulturhistorisk avdelning på sin utställning. Anmälningar från utställare mottagas och upplysningar lämnas alla vardagar 10-4 på Iduns redaktion. Allm. 9803, Riks 8660. Brev torde märkas "Iduns spädbarnsvecka", Iduns Redaktion, Stockholm.

GIFT ER ALDRIG

Från N: besökt Bröderne
Ljunggrens Möbelfabrik, Adolf
Fredriks Kyrkogata No 2.

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm

Jakobsbergsgatan 39

Göteborg Malmö

KEX KEX KEX KEX KEX KEX

Ärade Husmödrar!

Prova

Svenska Kexfabriks
Aktiebolagets, Märsta,

Varu- Märke

Örnen

utmärkta kex, biscuits, kaffebröds-
blandningar från 6 till 10 kr. per
kg., Wafers (Rån) från 6.50 pr kg.
Märstaskorpor, etc.

Bästa ersättning för småbröd.

Finnes hos varje välsorterad hand-
lande i landet.

KEX KEX KEX KEX KEX KEX

Mot mal, kakerlackor, väggohyra,
flugor och andra dylika insekter finnes
intet bättre utrotningsmedel än

Kammerjäger.

Finnes i askar å kr. 0:80 och 1:50
i alla färg- och kemikalieaffärer samt
hos ensamimportörerna

AKTIEBOLAGET EUG. WINGARD,
Malmö.

LYONS

THE
är alltid bäst.

Generalagenter för Sverige
Handelsaktiebolaget Nicolai Johansson
STOCKHOLM

PHOSPHO-
ENERGON-
PILLER

FORORDAS AV LÄKARE

ee vid allmän svaghet,
nervositet, överanstäng-
ning och sömnlöshet. ee

SÄLJES ENDAST I APOTEK

A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM

Kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

(Forts. fr. sid. 902.)

skjældsord. — *Borgerfrihed*: Et ord, der klin-
ger smukt, dog kun i forordninger og ge-
burtsdags-taler. Alt for ofte bruges det kun
som fyldekalk.

Embede. En fordel, der erhverves ligesom
saligheten af naade og ikke ved gode ger-
ninger.

Hof. Et akademi for alle de kunster, der
er forbudt i Luthers katekismus.

Konge: En mand, der er skikkelig at tage
sig skylden paa for hvad hans ministre gør.
Det er ikke ministrenes skyld, naar det hæn-
der sig, at en konge ikke vil lade sig bruge af
dem, saaledes som tjenestefolk bruger en kat
i et hus. "Det har den forbandede kat gjort",
siger tjenestepigen, naar en tallerken er slået
i stykker eller et stykke steg er blevet borte."
"Det er Hans Majestæts allernaadigste vilje",
siger ministeren, naar han har utøvet sin hævn
imod den, han hader.

Officer: En embedsmand, der maa kunne
bande og prygle. Kan han noget mere, ska-
der det ikke.

Privilegier: Et ord, der er sammensat af de
to latinske ord *privantia legibus*. Man finder
allerede spor hertil i det gamle testamente.
Naboth havde et privilegium paa at holde kro
i Samaria. Achab fik lyst til dette privile-
gium, og den skammelige maade, hvorpaa han
som en mæglig mand erhvervede sig det, kan
læses i 1:ste Kongernes bogs 21:ste kap. Af
denne historie er der efter sigende skrevet en
tragedie, der skal være spillet paa et privat
teater nær ved Kjøbenhavn.

Heibergs forklaring till ordet privilegier var
ett utslag av hans aggt mot generalprokuratorn
Chr. Colbjörnsen. Denne mäktige man hade
begått en mycket diskuterad, juridisk oåtkom-
lig orättfärdighet emot en värdshusvärd ute
på landet i omedelbar närhet av Colbjörnsens
egendom.

På grund av vissa små förnärmanden, som
Heiberg varit utsatt för från Colbjörnsens
sida och som han ej kunnat smälta, trodde
han sig spåra den myndige prokuratorn bak-
om så väl notarial-ämbetets tillsättande som
ock de flesta tryckfrihetsåtalen.

Det är bevisat, att Heiberg misstog sig häri.
Colbjörnsen var i mångt och mycket en hu-
man och frisinnad man, som utträttat åtskilligt
gott i landet. Främst är hans namn knutet
till böndernas frigörelse från gammal träl-
dom och förnedring genom det s. k. "Stavns-
bandets" upplösande 1788. Men såsom hyl-
lande *enväldet* framstod han i oppositions-
männens ögon som en motståndare till frihe-
tens principer.

Naturligtvis blev Heibergs Sproggranskning
läst, omtalad och kommenterad i vartenda hus
och varenda ölstuga i hela Köpenhamn. Man
stannade vid ordet "privilegier"; vad kunde
författaren här ha siktat till? Snart viskades
man och man emellan: Colbjörnsen!

Naturligtvis anlades process mot Heiberg,
och han fick nu svara för icke blott det sista
hugget mot denne man utan även för en del
tidigare. Han skötte själv sin sak inför rätten.
Och för att få folkopinionen på sin sida utgav
han flygbladet *Læsning for publicum*, där han
undan för undan offentliggjorde processens
gång.

Innan målet var avgjort, kom som en blyxt
från klar himmel kungörelsen om att en ny,
strängare pressförordning sanktionerats och
omedelbart skulle träda i kraft. På samma
gång som den danska regeringen härigenom
tillmötesgick en energisk påtryckning från de
större staterna, särskilt Ryssland, skaffade den
sig ett utmärkt tillfälle att bli fri från obe-
hagliga skribenter, såväl den gaphalsige men
obetydliga Malte Konrad Bruun som den be-
tydande Heiberg.

Tänk på Blomsterfonden!

Watzins & Watzins

Svavelhårvatten & Svavelpomada
förlänar en yppig hårväxt samt äro de effektivaste
medel mot mjäll, hudutslag och vissa ekzem.

Uppfinnaren av Watzins Svavelhårvatten och Watzins Svavel-
pomada med sin familj, varav sanningen om dessa preparaters
goda verkningar bevisas.

Att här av mig fotograferade personer tillhöra förenämnda
familj samt att deras hår är äkta och naturligt intygas.
Stockholm den 6 Dec. 1920.

Sibbe Malmberg
Fotograf, Barnhusgatan 6

Tillverkare:
HENRIK GAHNS AKTIEBOLAG, UPSALA.
Kungl. Hovleverantör.

Gyllenhammars

UNDERBARA
HAVRE-MUST
Sparar tiden, ökar arbetskraften.
För åldringar, vuxna och barn.

Den kända hemkonsulenten THORA HOLM säger
efter avprovningen av de olika margarinmärkena följande:

"— — — av vilka särskilt

SVEA VÄXT

margarin framträtt såsom mest lika natursmöret".

Varje familjeförsörjare bör bereda sina efterlevande

Pension i

ALLMÄNNA ÄNKE- OCH PUPILLKASSAN

— Grundad 1784 —

Prospekt portofritt på begäran; varvid denna tidning bör återopas.

STORKYRKOBRINKEN 11 - STOCKHOLM

Annonsera i Idun!

Ingen fruktmat är mer givande

vare sig ensam eller i sammansättningar än
JAMAICA-BANANER.

Receipt fås gratis hos

THE BANANA COMPANY A.-B., Norrlandsg. 16, Stockholm

Schweizer's Siden

direkt från Schweiz, tull- & porto frött till bostaden!
 Begär redan idag prover på våra sista nyheter i sidentyger för dräkter och blusar: Crêpe Marocaine, Georgette, Crêpe de chine etc. Velvet & Plysch. Nyaste ylle- & bomullstyger från Kr. 1.55 pr. meter. Rikaste urval i unies, imprimées & fantaisies.
 Vidare rekommendera vi vår katalog för stickade koftor & jumpers, underkjolar etc., underkläder, kragnar, näsdukar, strumpor, sidenblusar & dräkter från Kr. 7.90.
 Denna kollektion tillställs Eder franco mot 40 öres frimärken.

Schweizer & Co. Luzern S 3 (Schweiz)

DET EKONOMISKA HUSHÅLLET

MUSTADS VÄXT-MARGARIN
SPECIALITE: "BÄSTA VÄXT"

MUSTADS GRÄDD-MARGARIN
SPECIALITE: "SOLO-GRÄDD"

VILAR PÅ MUSTADS MARGARIN

LÄDER-ARMBAND
Märke: "MIDGET".
(Patent och lagl. registrerat varumärke)
Kr. 2:— Kr. 2:—

VÄRLDENS MEST PRAKTISKA LÄDERARMBAND
KLOCKAN SITTER ABSOLUT STADIGT
OCH KAN ICKE GLIDA AV ARMEN
Sydda remmar av bästa engelska kvalitet.
Bese prov på äkta Midget hos urmakaren.

ENGROS: SVERIGES URMAKARE A.-B. - STOCKHOLM

Nyutkommen katalog över

BLOMSTERLÖKAR

och växter jämte allt övrigt för trädgården sändes på begäran.

Aktiebolaget
Nordiska Fröhandeln
45 MÄSTERSAMUELSGATAN,
Stockholm C.
Rikst. 31725 - Stockholmst. 14220

AMATÖRKAMEROR

Fredsutförande. Olika världs-fabrikat

MATERIAL OCH TILLBEHÖR
för fack- & amatörfotografer.

AKTIEBOLAGET ARTO,
Malmö.
SÖDRA FÖSTADSGATAN 2.
Rikst. 52 76 och 56 22.
Illustrerad katalog kostnadsfritt.

Skolagning i hemmet

sker lätt, snabbt och hållbart med **LÄDERIN**. Pris pr tub för 6-8 lagningar å sula eller ovanläder Kr 1:50 + porto inkl. bruksanv. Tillhandahålles hos väl-sorterade Färg- & Läderhandlande eller direkt från **Läderin-Fabriken, Stockholm**.

Rydbergs Blandning

Detta kaffe rekommenderas särskilt för god och fyllig arom.

PERCY F. LUCK & Co.

VICTORIAS LAVENDEL TVÅL
FÖRNÄMSTA I SVERIGE

Enligt lagen, som fick retroaktiv verkan, lydte hov- och statsrättens dom, som föll den 24 dec. 1799:

Translator P. A. Heiberg förvisas från kungens länder och riket.

Till det yttre lugn och oberörd mottog Heiberg på julaftonen meddelandet om rättens utslag.

Egentligen skulle den dömde omedelbart ha trätt i arrest och förblivit där, tills han lämnade landet. Men även nu blev den "lindriga benskadans" honom till hjälp. Den gav nämligen hans läkare anledning att utfärda attest på, att han icke kunde lämna hemmet. Han erhöll då ett slags husarrest med en rättstjänare som vakt.

Under den tid som nu följde, vimlade det av besökande i Heibergs hem. Höga och låga, även sådana som han aldrig förr haft beröring med, kommo för att betyga honom sitt deltagande med anledning av en dom, som ansågs i hög grad sträng och obillig. "Heibergs popularitet", säger en minnesteknare, "hade aldrig varit större än i detta nu, då regeringen jagade honom ur landet som en grov förbrytare."

Såväl Heiberg själv som hans vänner voro av den mening, att domen om få år skulle komma att hävas. Hans avsikt var att resa till Paris, se sig om efter en anställning där och sedan taga hustrun och sonen till sig. Avresan var bestämd till aftonen den 7 febr. 1800. I avskedsmåltiden i hemmet deltog bl. a. närmare vänner Rahbek med hustru och baron Wedel-Jarlsberg. Stämningen var tryckt, men Heiberg sökte uppliva den med prat och skämt. Han hade gjort stora ansträngningar för att hemlighålla tiden för sin avresa. Men då täckvagnen, som skulle föra honom till Korsör, stod för dörren och sällskapet trädde ut, befanns det, att en stor människoskara var samlad. Hela Store Kongensgade, där Heibergs bebodde det nuvarande n:r 11, myllrade av folk, som hurrade och svängde hattar och kasketter i luften. Heiberg bad mängden hålla sig lugn, då det skulle smärta honom, om någon komme i obehag för hans skull. Han såg sig om efter den dåvarande nattpolisen, nattväktaren, men också denne deltog i hurraropen för den bortdragande. Då samme väktare under det förhör, som senare anställdes inför rätten, tillfrågades, varför han icke i tid skingrat massan, svarade han, att det ju inte var pöbel utan "pæne folk", som samlats och som nog "visste vad de gjorde".

Ännu ett avsked från hustru, son och vänner, och Heiberg tog jämte Rahbeks plats i vagnen. Folkmassan följde under fortsatta hurrarop men vände slutligen på Heibergs förnyade uppmaning och drog då till Colbjörnsens hus, där den roade sig med att slå in fönsterrutorna.

När vagnen hunnit Bakkehusallén, stego Rahbeks och Heiberg ur för att giva varandra en sista handtryckning. Kamma avtog nu sin ljusgrå silkesvante, och på riddarevis bad Heiberg att få behålla den som ett minne. Han gömde den troget till sin död. Ännu ett handslag, ännu ett tillrop: vi ses igen! och vagnen satte sig åter i rörelse.

Efter avtal väntade Wedel-Jarlsberg med sitt ekipage i närheten. De bägge männen följdes åt en bit till fots för att få växla några ord i det sista.

Både professor Rahbek och hans hustru erhöilo kallelse till polismästaren med anledning av att de följt den landsförviste i hans vagn. Men Kamma ursäktade sig med opasslighet, och Rahbek undslapp annat obehag än inställesen.

Sedan det kommit till Fredrik VI:s kändedom, att baron W.-J. lagt sina sympatier för Heiberg i dagen genom att ledsaga honom ett stycke av vägen, erhöil han genom överhovmarskalken meddelande om att han "för fram-

Svårigheten undanröjd!

Hittills har det varit ett otroligt besvär att hålla zinkblecket, diskbänken och diskbaljan glänsande och fina. Man har använt diverse tidsödande metoder, men knappast med gott resultat.

Helios Zinkputs är en ny komposition, som ger den vackraste och varaktigaste silverglans åt alla zinkföremål utan efterputsning med mjölk, fett e. d.

Fråga efter

HELIOS Zinkputs!

A-B FÖRENADE PIANO- & ORGELFABRIKER GÖTEBORG

Flyglar, Pianon, Orglar från landets förnämsta fabriker. Försäljningsmagasin: Stockholm: Drottningg. 23, Göteborg: Arkaden, Malmö: Österg. 28, Norrköping: Drottningg. 16, Gävle: N:a Kungsg. 25.

PARIS-NYHETER I
DAM-KÄNGOR
AV PRIMA LACK MED SVART TYGSKAFT
KR. 39:—
A.-B. NORDISKA KOMPANIET
DAMSKO-AVDELN.

KOCKUMS

Emaljerade Grytor
starkast och vackrast.
STOCKHOLM Försäljningskontor: DROTTNINGG. 27
GÖTEBORG MAGASINSG. 23
KOCKUMS JERNVERK, KALLINGE

Ferrin

Bästa Järnmedel,
utmärkt stärkande.
Föreskrives av läkare.
Erhålles å alla apotek.

—Alltid lika fräiche och ungdomlig—
Ja, crème amoreuse ö Idols övriga
skönhetsmedel ha en förunderlig
verkan.
Även direkt från fabriken.

THERMA
elektriska kokspisar

ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET
THERMA
BIRGER JARLSG. 22 STOCKHOLM

Solo-Kaffe

från

Aktiebolaget Malmö Kaffe kompani

är det bästa

Java-Kaffe

**EN KOPP
HULTMANS
RENA
CAGAO**

är det bästa på hela dan!

tiden icke komme att inbjudas till den kungl. taffeln".

"Vilken förlust för ett litet land", utbrister en författare, "att mista en personlighet sådan som P. A. Heiberg!"

De idéer, som genom honom inträngt i folket, fortforo dock att spira. Och hans inflytande kan spåras ända fram till 1849, då Danmark äntligen avskuddade sig enväldet och erhöll konstitutionellt statskick.

Forts.)

Ett beriktigande.

FRÅN D:R GEORG BRANDES I KÖPENHAMN ha vi mottagit nedanstående med anhållan om införande i Idun.

I det jeg takker Redaktionen af Idun paa det bedste for den velvillige Omtale af min Bog om Michelangelo som den har optaget i sit Nummer for 28 August 1921, beder jeg om Tilladelse til at gøre opmærksom paa to smaa Fejltagelser i denne Artikel:

Der siges at jeg er "besvårad av en mångårig, ofta smärtsam åderförkalkning". Jeg har heldigvis aldrig kendt til nogen Aareforkalkning.

Der udtales dernæst Ønsket om, at det maa lykkes mig at fuldføre det Værk, med hvilket jeg — efter hvad Hr Qvidam Qvidamsson bestemt tror at vide — alt er i fuld Gang: Bogen om Napoleon.

Jeg har aldrig fem Minutter i mit Liv tænkt paa at skrive en Bog om Napoleon.

Aerbødigst
GEGORG BRANDES.

Lucia.

Av MATILDE SERAO.

Översättning av Ernst Lundquist.

(Forts.)

FOLK STRÖMMADE TILL OAVBRUTET, som om åkerbruk varit allas förnämsta intresse. Denna invigningshögtidlighet var i själva verket endast en förevändning att per järnväg eller i vagn fara ut i det fria och njuta av svalkan i de stora kungliga salarna. Dessutom hade man fått veta, att konseljpresidenten skulle infinna sig där för att som norditalienare ge ett uttryck åt sin sympati för en syditaliensk provins. Många som ej kände honom, ville gärna se honom i all hans pomp och ståt, iförd ministeruniformen. Andra, som voro mera känslofulla av sig och visste, att han var stor vältalare, hade kommit dit för att höra talet. Damerna hade kommit dit av samma okända, hemlighetsfulla skäl, som driva dem att vara med överallt, i synnerhet där de ha tråkigt.

Vid mellersta porten stod överportiern i kungahusets livré med fjäderbusken i den trekantiga hatten och en hög stav, som upp till slutade i ett guldäpple; icke med en min hälsade han på mängden. De som från vägens skarpa ljus och torra hetta inträdde i portvalvets halvmörker och fuktiga svalka, erforo en känsla av välbehag. Ansiktena fingo ett lugnande uttryck, och rösterna dämpades, blevo vördnadsfulla, liksom gripna av det kungliga palatsets majestät. Man saktade sina steg, beundrade byggnadens soliditet, valvets eleganta båglinje, de fyrdubbla pilastrarnas styrka och eurytmien hos de fyra inre gårdarna.

"Det ser ut att vara romersk konstruktion", utlät sig Arpinos sindaco, en uniformerad herre med istermage och guldglasögon.

Nedanför den stora trappan hördes invändningar och protester, som dock framställdes med dämpad röst, betjäningen var hövlig, men obeveklig: utan att vara klädd i frack fick ingen tillträde till festsalen. Många, som ej vetat av detta, hade kommit dit i bonjour. En utställare, tjock, ljuslagd, röd i synen som en kokt kräfta och med en gnistrande diamant ring på lillfingret, hade kommit i kavaj helt enkelt.

F. PAULI'S
(ägg) Tvål

Ovicula

är genom sin fina sammansättning, speciellt äggämnet, just en tvål för känslig hud

Vår mycket omtyckta "3/4 kg. ask"

Choklad		endast
Konfekt		5 kr.
Marmelad		per ask

till landsorten fraktfritt 5:80 kr. pr. ask rekommenderas.
PERCY F. LUCK & Co.

NESTLÉ'S **BARNMJÖL**

Närande **Lättsmält** TRADE MARK

Bästa näringsmedel för småbarn, åldringar och magsjuka. Innehåller renaste mjölk av alpkor. Till salu i speceri- & Kemikalieaffärer samt apotek.

Ensamförsäljare:
EINAR SOTHE & Co.,
STOCKHOLM

Agava
EXTRA VÄXT

1/2 Kg.

Agava Margarin
A. S. AGRA MARGARINFABRIK. STOCKHOLM

Plantera blomsterlökar nu!

Låt oss sända vår katalog och utförlig kulturanvisning.

A.-B. L. DÆHNFELDT'S FRÖHANDEL
HÄLSINGBORG

SINGER
BARNSYMASKIN

Napoleons dagorder löd: "Soldater, sköten Edra fötter!"
Edra fötter

hållas i utmärkt kondition, vilket bidrar till hälsa och välbefinnande, om Ni använder Tiz Fotkur. Effektivt vid alla slags fotåkommor, såsom liktornar, fotsvett, valkar, ledknölar, kylskador, nageltrång, ömhet, svullna fötter, hällkramp o. d.
En kartong Tiz Fotkur, med Tiz-lösning, kr. 2.50. Två fraktfritt. Adamssons Hålfotsinlägg 4.75. Uppgiv skonummer. Ny rikt illustrerad priskurant jämte Adamssons receptbok för hemmet gratis o. franco från ADAMSSONS SJUKVARDSAFFÄR, Centralpalatset, Stockholm.
Obs! Särskild butik för damer!

ZENITHS

Gräddmargarin "Extramärket Zenith"

för matlagning och bak, och

Växtmargarin "Extra Växt"

för bordet,

äro marknadens förnämsta fabrikat.

"Jag exponerar en tjur, två kor, två får och tolv höns; jag vill komma in!" upprepade han. "För resten har jag min hustru med mig; hon kan inte gå ensam."

"Ingen släppes in utan frack", svarade tjänarna.

"Jag kan mycket väl gå in ensam", viskade hustrun, en tjock landsortsfru i sorgdräkt, men med ett ofantligt släp, plymgarnerad hatt och blixtrande briljanter i öronen.

"Ja, gå upp du, Rosalia. Jag går och ser på hönsen. Du träffar mig nere i parken, när de där frackovationerna ä' slut."

Bonjourerna spred sig sålunda i parken och på gårdarna, medan alla damerna och de frackklädda herarna långsamt gingo upp för den majestätiska trappan, vars mjölkvita, guldrade marmortrappsteg endast voro ett par tum höga. Damerna suckade av belåtenhet, läto släpen frasa över marmorn och njöto synbarligen av den bekväma och långsamma stigningen, av den kungliga prakten och tystnaden, som gjorde sidenklänningens frasa mera hörbart. Herrarna skockade sig tillsammans, förtjusta och triumferande och gömde sitt segersälla leende bakom sina hopslagna chapeauxbas. Det såg ut, som om detta gamla slott, som hade skådat Carlo III:s prakt, Maria Carolinas dårskap, Murats militärbanketter och Ferdinando I:s folkfester, för ett ögonblick åter fick liv och färg av luxuösa sidendräkter, blottade armar och halsar och juvelers kalla glans och ånyo fylldes av en präktig, njutningslysten skara hovfolk. Denna fest, som skulle vara folklig, ja, mer än folklig, lantlig, denna jordens, fruktens, sädens och kreaturens prosaiska och anspråkslösa fest tog sig ut som en raffinerad, aristokratisk högtidlighet med anledning av en kronprins' födelse eller en officiell nyårsuppvakning.

"Det är en triumf för demokratien att sålunda kunna fira en lantlig fest i tyrannerens kungaborg", sade advokaten Galante från Cassino, en tjock, flintskallig herre med skelände blick, provinsens ende socialist, till en rojalistiskt sinnad kansliämbetsman, som genast kände sig skandaliserad.

Inviingshögtidligheten skulle försiggå i Farnesesalen en trappa upp, ett stort rum med fyra fönster på fasaden. Mellan två fönster såg man åkerbruksministeriets bord, som stod på en upphöjning. Det var betäckt av en grön sammetsduk med guldbård, och på den stod en ringklocka, ett bläckhorn, tre glas, en vattenkarafin, en sockerskål och andra imponerande tillbehör. Runt omkring stodo fem röda sammetsstolar. På golvet framför ministeriets bord stod ett bord för kommittén med grå duk och gyllenläderstolar. Till höger och vänster och mittför stodo stolrader för de inbjudna. Tre rader av länstolar åt damerna, halmstolar åt herrarna.

Då Lucia Altimare, Sanna och Caterina Lieti visade sig i dörren, endast eskorterade av en kavaljer, Alberto Sanna, som gick bakom dem med sin trötta och uttråkade min, reste Andrea Lieti sig hastigt från kommittébordet, banade sig väg genom mängden och bjöd Lucia armen.

"Följ efter mig med Caterina, Alberto. Jag skall skaffa er en bra plats."

Där Andrea och Lucia gingo fram, gick det ett sorl genom mängden. Och hon var verkligen utmanande vacker i sin långa vita sidenklänning garnerad med antika spetsar; livet slöt tätt åt som ett blänkande stålharnek, medan kjolen stod om henne som en sky, utan bestämda konturer, med spetsarna liksom fladdrande för vinden. På det bruna håret, som var krusat över pannan, bar hon — av ett bizarrt infall — icke någon hatt, utan i stället en slöja av fin, vit, dyrbar veneziansk spetsvävnad, draperad på egyptiskt manér. Den föll ner över pannan, nästan

WITT'S ORD

OM LILLE OLLES RESA

4. MAMMAS OLYCKSÖDE.

Mamma sa oj oj var är min spegel. Då tenkte jag her är en afer att göra för vi satt på en veranda och mammas spegel brukar vara med puderasken i väskan men den var borta. Venta tenkte jag och drog av mig ena skon. Tag den sa jag. Den är putsad med Viking. Intet speglar som Viking.

Mamma blev ond. Farbror Lars sa utmerkt den duger. Den duger inte alls sa Mamma men farbror Lars menade det som står i kontraktet och det är hemligt.

Vikingkrämens enastående, fullt vetenskapliga sammansättning är grundad på de mest ingående undersökningar över såväl lädrets byggnad och egenskaper, som av de olika ämnernas inverkan därpå. Den tillverkas av de skickligaste fackmän i modernt inrättad specialfabrik.

Vänd Eder vid behov av gravering till
FRODINS GRAVYRAFFÄR

Mästern Samuelsgatan 36, Stockholm. där Ni får affärssigill, schabloner, skyltar, monogram, inskriptioner, m. m. billigt och elegant utfört.

Försilvring och förgyllning.

Telefoner: Stockholmstel 18 113.

Sundbyberg 771.

Aberopa denna annons vid beställning.

Skönhet.

En behaglig toalettval är oumbärlig för alla, som önska bevara hyn fraiche till ålderdomens dagar. För att höja sitt utseende bör man undvika alla skarpa och underhaltiga toalettmedel och i stället för sådana endast använda VYV-Tvälen, ty på kort tid borttager den finnar, fräcknar, pormaskar, rynkig och visnen hud och vid ett ständigt begagnande lönas uthålligheten med ett alltid ungdomsfriskt yttre.

Vyv-tvälen erhålles i varje välsorterad affär från Ystad till Haparanda.

Österlin & Ulrikssons Kem. Tekn. Fabrik
YSTAD.

"Lova mig att du vill försöka Sanatogen för dina nerver!"

För många människor, som kände sig svaga och trötta, var det en riktig vändpunkt i deras liv den dag, de började använda Sanatogen, i det deras ångslan för att nerverna skulle förstöras helt och hållet försvann och de kände sig såväl fysiskt som psykiskt återställda.

Skådespelaren Herr Gösta Ekman, Stockholm, skriver:

"Edert preparat Sanatogen har av mig använts o. befunnits vara kraftstärkande, varför jag på det varmaste rekommenderar detsamma."

Såvida Ni är i behov av Sanatogen, uppskjut då icke användandet, utan genomgå genast en kur!

Fås på alla apotek och i drogaffärer.

SANATOGEN

Ett ordnat hem

kräver en äkta **Patent-Solidar**

tvättmaskin fr. Rurik. **Sparar tid. Sparar händerna. Sparar kläderna.**

Svenskt paten N:o 1238.

Den enda tvättmaskin, som tillverkas av ångimpregnerad ek, den enda som utför tvätten med breda träskivor (icke pinnar), det av oss uppfunna vingsystemet, behandlar tvätten lika försiktigt som vid god handtvätt.

Intyg, bruksanvisning, prospekt sändas gratis. Skriv i dag! Flera tusen maskiner redan sålda. Prisbilligt!

FABRIKEN RURIK

— Karlshamn. —

Den omtänksamma HUSMODERN

använder alltid

ALABASTER TVÄTTPULVER

Det bästa tvättmedlet för all slags tvätt och rengöring.

Colman's Mustard

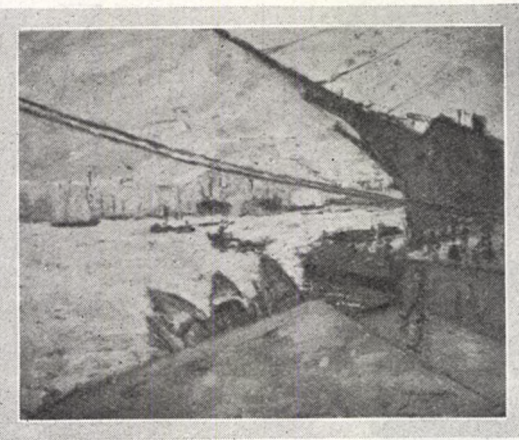
Engelsk senap i pulver.

Röres ut i kallt vatten med tillsats av socker (ev. även salt) efter smak.

OBS! DEN GAMLA VÄLKÄNDA BRANDGULA ETIKETTEN

Rep.: GUST. F. BRATT & Co., Göteborg

Richard Lindströms utställning.

Spansk hamnbild.

RICHARD LINDSTRÖM ÄR JU KÄND SOM en av våra duktigaste landskapsmålare, och den utställning av hans senare arbeten, som f. n. pågår i Gummessons konsthall, bekräftar det omdömet. Det är intressant att jämföra hans tidigare dukar med hans allra senaste produktion. En utmärkt kolorist har han alltid varit med en saftig färgskala. Hans resa till Medelhavsländerna tycks nu ha gett hans öga och pensel ett nytt bad: han ger hamnbilder, marinstycken etc. i en ljus, frisk färgskala, som skänker sensationer av livsglädjen, av den lyckliga Södern. Här ovan reproduceras en av hans nyaste dukar.

ända ner till ögonbrynen, var kastad runt omkring halsen och fäst under det ena örat med tre friska vita rosor, svagt röda inuti. Inga juveler.

En lätt rodnad färgade hennes kinder, som hade blivit fylligare; läpparna, som voro fuktigare och köttigare än förr, voro starkt röda. Hon smålog mot sin kavaljer, som högre, kraftfull och ståtlig böjde sig ner över henne, liksom för att beskydda henne.

"Vem är det? — Lietis hustru? — Nej en släkting till hustrun. — Hon är vacker. — Hon är mager, men ändå behaglig. — För grannt klädd. — Åh, det är ju en officiell fest. — Hon är vacker. — Ja, hon är vacker. — Mycket vacker."

Paret, som kom efter, opåaktat, hörde allt vad som sades. Caterina bar en enkel lilafärgad dräkt. På den lilla slutna hatten vajade en lilafärgad plym, vit i ändarna. I öronen bar hon sina stora briljanter, som hon hade tagit på sig för Andreas skull. Hon var en liten anspråkslös varelse, som alls icke tog sig något ut och nästan tycktes vilja gömma sig undan; hennes kavaljer var också liten och obetydlig, utan orden, utan utställaremarke i knapphållet. "De tycka, att Lucia är vacker", viskade Alberto helt förtjust. "Det är hon också, som vanligt, svarade Caterina med sin lugna, envisa beundran för väninnan.

"Nej, inte som vanligt. Före vårt giftermål var hon inte på lång när så intagande. Nu är hon alldeles förändrad."

"Lyckan..."

"Lucia är en ängel", förklarade Alberto högtidligt. "Jag var henne inte värdig."

(Forts.)

Nordisk Tidskrift för Fotografi.

DET 1 DAGARNA UTKOMNA AUGUSTI-häftet innehåller bl. a. en i synnerligen lättfattlig form avfattad framställning av astigmatism och bildfältböjning hos fotografiobjektiv, författad av John Hertzberg; en populärt hållen artikel om användande av objektiv med olika brännvidd samt därvid erhållna perspektiv jämte diverse notiser. Häftet prydes av reproduktioner efter bilder av H. B. Goodwin och E. Ewerton.

Aktiebolaget Stora Essingens Ångtvätt

Första klass Tvätt- & Strykinrättning

H. M. Konungens Hovleverantör

TELEFONER:

Leverantör till:

Riks Stockholm n:r 16 42

H. K. H. Hertigen av Nerike

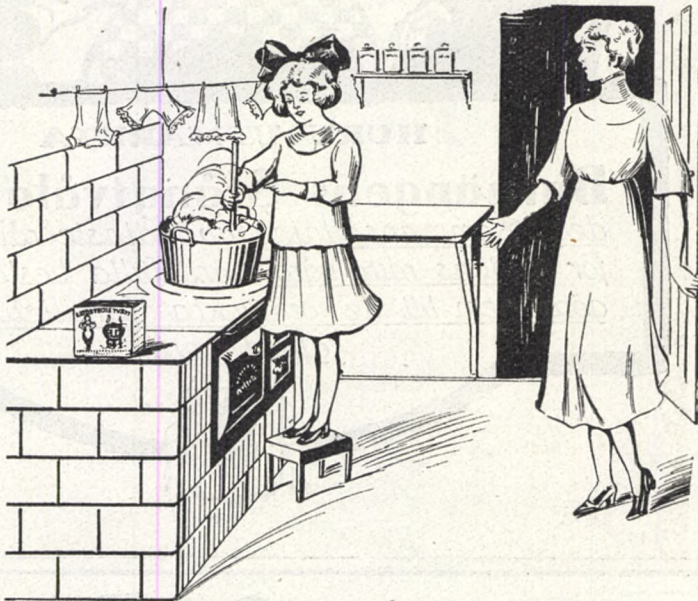
Riks Stora Essingen n:r 12

H. K. H. Hertigen av Södermanl.

St.-Tel. Stora Essingen n:r 12

Hushållstvätt - Herrtvätt - Gardintvätt

utföres förstklassigt o. under ansvar att endast Lima tvättmedel användas.

— Men kära barn, vad gör Du?

— Jo, jag tvättar dockans kläder och jag har tagit mammas tvättmedel. Mamma har ju sagt, att LUNDSTEDTS TVÄTTMEDEL är det bästa.

Låt Tomten hjälpa dig

med sitt kraftskurpulver!

Vårda Edert duktyg och linne!

Stoppfoten, passande till varje normal symaskin, lagar snabbt och osynligt alla skador. Pris Kr. 2:50 + porto.
Fläckuttagaren avlägsnar spårlost alla rost- och fruktsaftfläckar etc. och garanteras oskadligt. Pris Kr. 0:90 + porto.
LÄDERIN-FABRIKEN, Stockholm.

Av SANGALLA the

rekommendera vi våra kända märken

"PEKOE SOUCHONG"
"IMPERIAL"
"ORDINARY"

i originalförpackningar.

PERCY F. LUCK & Co.

Använd SKODON av märkena

Ingeborg

och

Engelbrekt

DET KAN EJ NOG OMTALAS

HURU UTMÄRKTA

Barnängens Stångtvålar äro;
deras sammansättning av ädlaste råvaror och för hudens rätta vård värdefulla beståndsdelar göra dem till de omtalade familjetvålar de alltid varit.

Oatline

Vill Ni skydda huden eller bevara den ungdomlig och smidig, så rengör huden med **OATINE** som är ett enastående medel. Tvål och vatten irriterar huden och gör den torr, den blir ofta grå, rynkig och grov, men **OATINE** icke blott helar och när huden utan bildar också ny frisk, sund hud, om ni använder denna creme var dag. Och genom åren bevarar ni ett ungdomligt och vackert utseende. Fås överallt. Skriv eljest till

THE OATINE COMPANY's Generaldepôt, Kr. Bernikowsgade 1, Köpenhamn. London & Paris.

OATINE. En Gros: Madsen & Wivel Köpenhamn.

Stölmakameror & material äro bäst!
 Erhålles hos våra återförsäljare eller direkt från **StöltensFotoHus, Malmö**

Bättre börda på vägen

bevisligen barnet ej bär
 än **Cloettas mjölkschoklad.**
 Sundare, starkare näring
 gärna ej givs till förtäring
 på provande promenad.

Dessert=Choklad
 med
Mjolk

Cloettas

tillverkningar äro sedan mera än 50 år i hela Norden kända såsom de förnämsta. Till salu överallt i fabriken originalförpackningar.

Nytt kvartal stundar!

Prenumerera genast!

IDUNS SKÖNHETS- INSTITUT

(Forts.)

N:r 64. 1) Kan man själv behandla sina naglar om man köper ett manicure-tui och medföljer bruksanvisning étuier? Eller måste man vända sig till en manicuresalong för att få vacker form på naglarna och anses det för fåfängt? Är sådan behandling dyr? — 2) Finns något medel man själv kunde prova för att få bort några mindre födelsemärken? En del äro som mjuka vårtor, cirka 4 st. bakpå halsen. Jag har haft lika många frampå halsen, men dem har jag klippt bort med en sax. Det är dock svårt att göra då man inte kan se dem och kanske farligt också. Ett litet märke blir det alltid kvar. En del märken äro bara släta fläckar (ej leverfläckar). Ingen är tacksammare för råd än Okunnig.

Att väl vårda sina naglar kan aldrig anses fåfängt, såvida det ej aldeles urartar till överdrift. Helt nyligen i sv. på fr. 40 3) i n:r 19 står beskrivning på manicure, som ni själv kan utföra, och gör ni det en gång i veckan får ni snart välvårdade naglar. Allt ni behöver skaffa är en liten böjd nagelsax, en pinne av ben eller trä, avsedd till att nedskjuta hudvecket över nageln samt att avlägsna eventuell smuts under nagelkanten och en nagelpolerare. Ni kunde ju gå en gång till en manicurist och få behandling, så får ni ett bättre begrepp om hur naglarna skola manicureras. En enda seance är ej dyrare än att det lönar sig. — 2) Ni får vara glad att ni ej fått ont av er klippning av vårtorna. Upprepa ej det experimentet, det kan vara mycket riskabelt. Försök det enkla medlet som står i sv. på fr. 1 i n:r 3, men naturligtvis måste ni be någon hjälpa er därmed eftersom vårtorna sitta på ryggen. Om de släta fläckarna äro bruna kunna de blekas med medlet i sv. på fr. 44. N:r 5. Vore oändligt tacksam att få veta ett ofarligt men säkert medel mot armsvett.

Gratitude.

Se sv. på fr. 37 1) i n:r 19.

N:r 66. Min 14-åriga dotter har det sista halvåret fått så fett hår. En vecka efter tvättningen är det redan fett. Svålen är klar och ren, men finnas dock mjäll om man kammar fint. Huru sköta håret? Hon har rik, tät hårväxt. "Ej ofta frågvis."

Håret skall skötas så som beskrives i sv. på fr. 5 i n:r 3. Så länge det är fett och har mjäll bör det tvättas oftare än en gång i månaden.

N:r 67. 1) Huru skall jag på ett tillförlitligt och oskadligt sätt bära mig åt för att bli av med armsvett? — 2) vad skall jag göra med mitt hår, som en vecka efter tvättningen är lika fett igen. Är det för ofta att tvätta håret var 14:de dag?

Idunläsarinna.

1) Se om armsvett i sv. på fr. 37 1) i n:r 19. — 2) Ni bör tvätta håret så länge det är fett minst 2 gånger i månaden enl. beskrivningen i sv. på fr. 5 i n:r 3. Rec. på en utmärkt tinktur för oljigt hår lämnas här, men den första ingrediensen fås ej utan läkare-recept: 25 gr. kantaridinktur, 15 gr. rosmerinsprit, 15 gr. glycerin, 15 gr. aromatisk ättika, 80 gr. rosenvatten. Anbringas medels droppflaska i håret 2 à 3 gånger i veckan eller oftare i början och inmasseras i hårbotten.

N:r 68. Jag har hört talas om en hudcrème, som kallas Antifinol och som lär vara bra för att förekomma fräknar. Har frågat i många parfymaffärer efter den men utan resultat. Kan jag

MUSIK utan arbete.

Idealisk motor för självspelande piano.

Användes ensamt eller samtidigt med tramporna.

Begär prospekt från Generalagenturen

GÖTEBORGS PIANOMAGASIN

Fritz Bentzel,

Södra Hamngatan 49, Göteborg.

Kan Ni teckna denna bild?

Försök kopiera bilden så bra Ni kan i blyerts eller tusch! Sänd den till oss, så skola vi låta våra teckningslärare gratis bedöma Edra anlag för teckning. Ni får dessutom några fria provteckningar alldeles gratis.

Kurslärare: Konstnärerna Max Hänel och V. Björkman. Vår undervisning pr korrespondens i teckning är individuell o. instruktiv och tillvaratager fullständigt Edra anlag. Resultatet garanteras. Låga avgifter. Obegränsad studietid. Begär prospekt.

Noréns Korrespondensinstitut,

Skolgatan 11, MALMÖ.

Sänd gratis prospekt och provteckningar i det ämne jag strukit under, 20 öre porto bifogas.

Frihandsteckn.	Figur- & djurteckning.
Perspektiv- & skugglära.	Pennteckning.
Lavering.	Porträtttekn.
Landskapsteckn.	Annons- & reklamteckning.

Namn:

Adr.: Idun 21.

Annonsera i IDUN!

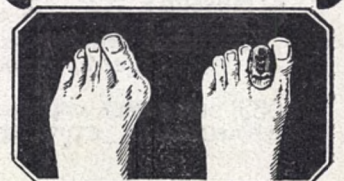
Dr. Scholl's "Fotknöisskyddare"

ger ögonblicklig lindring åt ömtåliga fotknölar och befriar dem från skons tryck. De återställa dessutom skon i dess ursprungliga form. Pris kr. 4:50 pr. st.

Dr. Scholl's "Tåspridare"

bidrager att borttaga fotknölar genom sin sinnrika konstruktion. Den är tillverkad av finaste paragummi. Pris kr. 3:75 pr. st. Dessa artiklar äro två av Dr Scholl's 43 fotvårdsspecialiteter. Om Ni icke kan erhålla dessa artiklar genom Eder skohandlare så vänd Eder direkt till oss. Begär broschyren "Fötternas och deras vård" som sändes gratis.

The Scholl Manufacturing Co.
 A v d. I. STOCKHOLM 7.

Använd för hårfärgning det naturliga mörkbruna färgämnet i

ÄKTA VALNÖTSDEKOKT

ENBART VÄLGÖRANDE FÖR HÅRET.
Rekvireras från Fru S. HELLSTRÖM.
Adressen numera Apoteket, Ramnäs.

Jag är rädd

att jag gått misse
om mycket, då jag ej
förr börjat använda

**PELLERINS
DELIKATA
MARGARINFABRIKATER**
A-B PELLERINS MARGARINFABRIK
GÖTEBORG

Florodofjvålen

Endast den!

PARFYMERI
FLORA
GEFLE

NORMANS

INKOKNINGSSAPPARAT och BURKAR
TILL BILLIGA PRISER
TEGNERSGATAN 23 ODENGATAN 41

Fyrtornets
Fiskbullar
Kaviar
Sardiner
RADHES ANJOVIS
i ostronsås, Kryddsill, Maljessill, Apfildilar, Vingasill, Rensad anjovis i dill, Skinn- och benfri ostronanjovis.
Levereras i bleckkärl.
**A.-B. Sveriges Förenade
Konservfabriker**
GÖTEBORG Kungl. Hoflev.

Bästa ingredienser

vid småbak förtjäna bli behandlade med bästa jäsningsmedlet. Gooda-Jästmjöl är bäst och pålitligast. Säljes överallt i burkar å 25, 40 och 75 öre.
Handels-A.-B. Sten Sjögrön & C:o, Göteborg

Kameror
och alla slag
Foto-artiklar
BEGÄR VÅR KATALOG N:o 13!
HUGO SVENSSON & CO
GÖTEBORG

Endast EN SANO-KAPSEL

om dagen (för barn ½ kapsel dagligen) erfordras för åvägbringande av en fond av kraft och tillförsikt. oumbärliga för kvinnor, män och barn under alla svaghetsstillstånd. Alstra snabbt och säkert levnadsmod, energi och arbetslust, undanröja svaghet, trötthet, sömnlöshet och överansträngning. Spieckers Sanokapslar säljas å alla väl-sorterade apotek och droggaffärer i askar om 20 st. till kr. 4:25, eller expedieras portofritt per postförskott från undertecknade.
Liten kur (5 askar) kr. 20:—
Stor " (10 ") " 38:50
Generalagenter: Harald Westerberg & C:o, Göteborg 1.

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tagas av såväl barn som vuxna.
Tillverkas å
**APOTEKET VASENS DRUG-
HANDELS LABORATORIUM
STOCKHOLM**
Originalflaskor om 500 gram.
Finnes å alla apotek.

få upplysning om var den finnes att köpa vore jag tacksam.

Fru Majken.
Känner ej till crëmen i fråga. Andra medel mot fräknar stå i svaren till frågorna 27 i n:r 11 och 43 i n:r 19. Till skydd mot solen kan ni pudra ansiktet lätt innan ni går ut, men torka bort det mesta, så att ni ej ser mjölig ut.

N:r 69. Finns något medel mot nervös ansiktsrodnad?

Etty.
Bäst vända er till en läkare i detta fall. Se f. ö. svaret på frågan 47.

N:r 70. Snälla fru Skönhetsdoktorn! Upplys mig om man i Stockholm kan erhålla elektrolytisk behandling för borttagande av generande hårväxt? I så fall var? Hur länge kan behandlingen räcka och hur dyr kan den ungefär ställa sig

Olycklig 20-åring.
För att undergå elektrolytisk behandling torde vara bäst vända er till en läkare, enär stor skicklighet erfordras vid behandlingen om ej ärr skola uppstå. Som ni vet äro besök hos läkare alltid dyra. — Ni kan ju själv försöka med något av de ofarliga medel, som stått omnämnda i dessa spalter, t. ex. i sv. på fr. 25 i n:r 11. — Om hårväxten ej är mycket stark vill jag råda er att försöka med omslag av hett såpvatten och sedan sakta gnida med pimpsten.

N:r 71. Kan jag få ett gott råd i följande smärtsamma situation? Jag har under mina stortånaglar fått några underliga vita förhårdningar. Jag avlägsnar dem ibland, men efter en vecka äro de där igen och försaka både smärta och förtret. Vad kan jag göra för att få bort dem på allvar?

Smålands-Maja.
Håll fötterna ofta i hett vatten och borsta naglarna med tvål. Sedan ni avlägsnat förhårdningen (vilket helst ej bör ske om det kan undvikas), insätter ni under nageln en liten bit renad vadd, doppad i någon antiseptisk vätska — i nödfall vanlig eau de cologne. När naglarna behöva klippas, gör det rätt över, vilket hindrar hörnen att växa in i huden. Stortånaglarna böra helst vara något konkavt klippta. Akta er för skor som klämma stortån!

N:r 72. Har funnit ett utmärkt medel att få mörkt hår men som ej är varaktigt. Finnes någon färglös vätska att binda färgen med.

Agusta.
Ni kan ej beräkna att färgen sitter i beständigt utan måste håret färgas om vid behov. Färgen fästes om ni, sedan den torkat in i håret, utsätter detsamma för starkt solsken. Men som detta ej alltid är tillgängligt, ger jag här rec. på ett medel som binder färgen: 1½ gr. svavelbundet kalium, 56 gr. destillerat vatten. Borstas in i håret.

Fru Skönhetsdoktorn.

FRÅGOR OCH SVAR.

Vore tacksam om någon av Iduns läsare kunde upplysa mig om vilken skola vore lämpligast att genomgå för erhållandet av god undervisning i kläd- och linnesömmand samt tillskärning. Har genomgått kurser i samma förut men önskar förkovra mig, då jag till våren skall vikariera för en

En elegant och praktisk möbel!

HUSQVARNA Symaskiner, som tillverkas i en mängd olika modeller, bl. a. synnerligen smakfulla möbelutörfanden, äro en prydnad för varje svenskt hem. Samtidigt äro de tyst- och lättgående, praktiskt byggda, solitt utförda och användbara till alla slags sömnadsarbeten. Vid köp av symaskin bör Ni alltid i eget intresse se till att Ni får

Husqvarna symaskiner

Husqvarna Symaskiner äro de enda, som tillverkas inom landet. Återförsäljare på alla större platser. Förmånliga avbetalningsvillkor. A

Tvenne Reklamkvaliteter DAM-STRUMPOR

Vår populära
SVARTA SILKESSTRUMPA
'ANGLIA'
med förstärkt knä och 535 underfot åter inkommen

Slitstark svart
HALVYLLESTRUMPA
'KOBRA'
Synnerligen lämpl. kval. 175 f. hösten. Undantagspris.

Landsortsorder mot postförskott

VARUHUSET VOLMER-MEETHS
GÖTEBORG

Kungsörs- MJÖLK HINKAR

och alla slags hushållskärl av koppar, bleck, aluminium. Prydliga, praktiska, prisbilliga. Finnas i alla järn- och bosättningsaffärer.
**A.-B. Kungsörs Bleck-
kärlfabrik, Kungsör.**
Drottninggatan 20. Stockholm.

Det kan aldrig nog påpekas att

ALFA KO

ARBOGA-
Fabrikens högsta märke
är af all margarin den förtämat.

Stor, ny huvudkatalog

för hösten och vintern 1921—22, har utkommit. Med sin stora, väl illustrerade och utförligt beskrivna varusortering utgör denna katalog den stora allmänhetens allra bästa och tillförlitligaste inköpskälla. Vi garantera att alla varor äro av god kvalité och att priserna äro verkligt billiga. Jämte provblad å Julstämning m. fl. jultidningar och å "Ahlén & Holms Arsbok 1922" samt veckotidskriften "Vårt Hem" erhålles katalogen på begäran gratis mot endast portolösen.

AHLÉN & HOLM, STOCKHOLM.

Vadstena spetsar Svält ej

Edra krukväxter. De leva ej enbart av vatten. Giv dem Plantagen, ett på vetenskapligt grund sammansatt konc. växt-närings-salt. Erhålles på bleckburkar hos Frö-, Blomster-, Färg- och Kemikaliehandlare.

köpas fördelaktigast från Fru Elsa Peterson, Skenningegatan 21, Vadstena. Prover på begäran.

MENTHOLATUM

VARU-MÄRKE

INREGISTRERAT

mot Snuva, Huvudverk, Hämorrhoider. Finnes på alla apotek. Nederlag: Kronans Droghandel, Göteborg. Begär Gratisprov.

VÄRMELEDNINGSSPISEN
WOCO
PATENT

KOKSPIS MED VÄRMELEDNINGSPANNA FÖR UPPVÄRMNING AV MINDRE LÄGENHETER

WERNER & Co BORÅS
Uppvärmning av 2, 4 & 6 rum och kök gratis, vid ordning för köning och beaktning, om man insatt värmeledningsspisen WOCO. Begär katalog och offert.

Den Dam
som sätter värde på
VÄRKLIG FÖRSTÄLLSIT PARFYM
Försummar ej ett prov

Estera
Denna parfym
främjar till en del blodomlopp i alla blodarter.
ger fullständig tillslutning av
NATURLIGA FRISKA BLUDKÄRL

ANNU LUNDQVISTS TEKN. FABR. VÄXJÖ.

FAMILJERÄTTSÄRENDEN

Äktenskapsförord. Boskillnads- och äktenskapskillnadsämål. Boutredningar och arvskiften. **TESTAMENTEN**

Advokattfirman
Andén & Staël von Holstein
Eva Andén. Mathilda Staël von Holstein
Lilla Vattugatan 14.
Riks 7576, 24488. Allm. 18336

SPRINGMADRASSER

Nutidens populäraste Resärmadrass. Ytterst billig. Begär vår senaste prislista. Obs! Stor prisnedläggning. A-B. Skandinaviska Sängresärfabriken Tel. 344. Karlstad. Tel. 344.

Millioner förstöra sitt hår med sprithaltigt och felaktigt sammansatta hårvatten, grönsåpa, såpsprit m. fl. otygliga hemkurer. Ni behöver ej med bekymmer se håret falla bort, om Ni tillskriver Specialisten i hårsjukdomar **VALENTIN LINDBERG**, Kommandögatan 12, Stockholm, träffas kl. 12-2 vard. Flera tusen bevis finnas från botade skalliga och tunnhåriga personer. Uppgiv ålder, sjukdomens art m. m. Bifoga 40 öre för svar i diskret brev. Mina behandlingsmetoder äro berömda av såväl vetenskap, press som allmänhet.

Sydsvenska Kredit Aktiebolagets ställning den 31 aug. 1921.

Tillgångar:	Sulder:
Kassabehållning	Aktiekapital
Obligationer	Reservfond
Fastigh. o. inventarier	Dispositionsfond
Reverser mot säkerhet	Pensionsfond
Växlar	Depositions- och Kapitalräkningar
Kreditiv- och löpande räkningar	Sparkasseraäkning
Hos inhemska banker	Giro- o. Löpande räkn.
Hos utländska banker för egen räkning kr. 7,716,846:62, för andras räkning kr. 7,542,702:20	Postremissväxlaräkning
A andra räkningar ...	Till inhemska banker
Kr. 371,130,310:94	Till utländska banker
	Av utl. banker insatta
	A andra räkningar ...
	Kr. 371,130,310:94

Leo-Piller

äro framställda i samråd med framstående specialister i mag- och tarmsjukdomar. Uppfyller de fordringar som Farmakologen, Professorn vid Unniversitetet i Kristiania Poulsson i sin lärobok i Farmakologi ställer till ett avföringsmedel. Användes av läkare samt på sjukhus och kan tryggt rekommenderas som ett utmärkt avföringsmedel. Fås å alla apotek. Tillverkas av A.-B. Leo, Helsingborg.

AB KARL H. NYMAN
Specialaffär för **DAMUTSTYRSLAR**
17 HÄMNGATAN
43 DROTTNINGGATAN
STOCKHOLM

ASTRA-MALTOS

anses av framstående auktoriteter som det bästa kraftmedel, då det gäller att tillföra organismen lättsmälta kolhydrat. Rekommenderas därför av läkarna för späda barn och digivande mödrar samt klens personer i alla åldrar. Pris 1/2 burk 3.25, 1/4 burk 2.—

Fås å apotek, sjukvårdsaffärer m. m. Bruksanvisning medföljer.

BÄSTA MEDEL FÖR LÖDNING I HEMMET
XR
CITO
Finnes i varje järnhandel.

Jacobson & Co.
STOCKHOLM
OMSLAGSPAPPER
BINDGÅRN
engros

Babyutstyrslar,
vackra och välsydd av finaste tillbehör. Pr kartong kr. 10.50. Lakan och Örngott Kr. 8.—. Dopplanning och mössa Kr. 6.—.
Dagmar Jacobsons Vitvaru- och Linnesömnadsaffär, Skolgatan 11, Borås.

Herbas Fotkur
är det förnämsta medel för fötternas vård. Verksamt mot ömma och svullna fötter, liktornar, valkar, ledknölar, kylskador, nageltrång, fotsvett o. d. Pris pr sats Kr. 2:50. Säljes pr postförskött + porto från
VARULAGRET WASA,
Kemikalieavd.
Stockholm 2.

GUMMANS Tvättpulver
-de' & ändå de bästa.

SMÅ GRYTOR HA OCKSÅ Skultuna märket

slöjdlärlarinna. Finnes någon bok för undervisning i tillskränning. *Intresserad av sömnad.*

Svar: Vänd Er till Stockholms Tillskärareakademi, Stureplan 13, Stockholm (Fru E. Harms). Kurser ges där på 3 veckor och längre tid, pris från 100 kr. till högre pris.

I Linnesömnadsboken, utarbetad av nämnda akademi, finnas goda mönster för alla linnplagg. Annan litteratur i ämnet är Kvinnlig Slöjd och Kapsömmerskans rådgivare av A. Lundin. De båda senare finnas på N. K:s bokavdelning.

Hebe, Småländska 24 år, och Röntgenintresserad torde vända sig till Fredrika Bremerförbundets Upplysningsbyrå, Klarabergsgatan 48, Stockholm.

Jag är en ensamstående kontorist, som saknar umgänge här i Stockholm. Skulle "Idun" möjligtvis kunna ge anvisning på någon trevlig förening och fordringarna för inträde i sådan. Är mycket intresserad av folkdanser. Hur bli medlem i sådan förening?
"Tjuguåttaåring".

Svar: Kulturella Ungdomsörelsens har en avdelning för folkdansare, Kulturella Folkdangillet, som säkert skulle vara någonting för Er. Vänd Er till dansledaren, herr Gustaf Karlsson, Allm. Tel. Br. 1850, så får ni alla upplysningar. En annan förening är Folkdansens Vänner, där emellertid medlemmarna väljas in, varför det är svårare att där vinna inträde.

Undertecknad ber att genom någon sakkunnig bland Iduns läsare få veta, huruvida saft, som kokats i aluminiumkastrull samt fått svalna och vara kvar ett dygn i densamma, kan anses ha blivit ohälsosam och skadlig på något sätt.
Undrande.

Svar: Ni kan ur hälsosynpunkt så gott som utan fara använda saften; men gott inte om experimenter! Dels därför att saften blir mindre vacker och dels på grund att det blir svårt att få kastrullen blank igen.

Vore tacksam för adress på firma eller helst privat person, som åtager sig att sticka några ejderdunstucken. Materialier finnas.
Bosätterska.

Svar: Efterhör på "Bikupan" 21 Klarabergsgatan, Stockholm eller också vänd er till Föreningen "Genom Eget arbete", 3 Brunngatan. På något av ställen kommer ni nog att få anvisning vart ni skall lämna materialerna för att få det önskade arbetet väl utfört.

Är det praktiskt och ekonomiskt att anskaffa och använda elektrisk dammsugare i ett mindre hem? Jag har hört olika omdömen där om, särskilt angående den ekonomiska sidan. Det beror väl på hur mycket ström en sådan förbrukar och på anskaffningskostnaden? Då man ej har jungfru bör den väl bli till nytta för husmodern? Vad kostar en mindre dammsugare, och var kan man få köpa en verkligt god sådan, utan att den blir för dyr?
Tacksam för ett gott råd.
Husmor.

GUMMANS Tvättpulver
-de' & ändå de bästa.

Blusskyddare
hellylle alla färger, 7:— pr. st. Yllelamstrumpor, engelska, 2:50, 2:75 pr par.
D:o med handsydd sömmar, vida upptill, 3:50, 4:50, 5:—
Exp. mot postförskött.

Malmö Trikåmagasin
Cecilia Ahlström.
Amiralsgatan 17, - Malmö.

Svar: Begär prospekt å dammsugare från Aktiebolaget Elektrolux, 20 Birger Jarlsgratan, Stockholm. Den mindre apparat som firman för och vilken med lätthet placeras å den städande personen är förträfflig för ett mindre hushåll och av mycken effektiv hjälp. Vad den ekonomiska sidan av saken beträffar kommer det till största delen an på den elektriska strömmens pris, vilket ju betydligt varierar på olika orter.

I ett föregående nummer av Idun hade införts fråga om bästa sättet för att få myror utrotade ur hus. Undertecknad beder även att få svar på samma fråga i Iduns frågoavdelning.
Mångårig Prenumerant.

Svar: Uppehålla myrorna sig inomhus, i skåp och serveringsrum, eller med ett ord på ställen där matvaror förvaras, finnes intet lämpligare medel än pulveriserad borax. Detta strös tunnt på alla hyllor direkt på träet, varefter hyllpapperet pålägges. Vidare strös det i alla fogarna tätt intill panelen och liknande ställen. — Förefinnas myrorna däremot på ställen där ej mat förvaras, kan man stryka hjorthornsolja i fogar och springor. Denna oerhört starkt luktande olja köpes på apotek.

Snälla Iduns läsare giv mig upplysning på hur riktigt goda ljusa gräddkarameller kokas. Tacksam för ett bra recept.
Sofia.

Svar: Karameller: 5 dcl. grädd, 1½ dcl. brunt farinsocker, 8 dcl. strösocker, 1½ dcl. kakaopulver, 2 dcl. god sirap, 2 tsk. vaniljsocker. Alla ingredienserna blandas tillsammans i en tjockbottnad kastrull och få under ständig omröring koka tills massan vid prov i en kopp, till hälften fylld med kallt vatten, känes seg och fast. (Härtill brukar åtgå omkr. 3/4 tim. efter uppkoket räknat.) Massan hälls upp på plåt, smord med osaltat smör eller vax, och när den avsvolat något, skäres den i fyrkantiga bitar. Karamellerna inläggs sedan i smörpapper.

BREVLÅDA
EXP: S BREVLÅDA.

Signatur "Jämmt lynne". Eder annons kostar kr. 7:50 som torde insändas varefter den införes i första utkommande nummer.

LEDIGA PLATSER
En bättre flicka,
sykunnig, som är villig sköta en husas arbete, erhåller genast plats i liten familj i Stockholmstrakten. Svar jämte löneprentioner till "My 213", P. R., Stockslund.

I saknad av egen dotter
önskas ett beh. ord., husl. frunt. 25 å 40 år att sköta fint hem hos ensam dam. Svar till "Lugn framtid", jämte rek. och foto, Iduns exp., Stockholm.

En rask och duktig flicka
från enkelt men gott hem, något kunnig i matlagning, erh. plats såsom ensamjungfru i liten familj 15 okt. eller 1 nov. Svar med löne- och andra pretentioner till "Proper", Göteborg 6 p. r.

Barnkär flicka
med elementarbildning, kompetent att läsa läxorna med fyra barn i ålder 14, 13, 12 och 9 år samt dessutom vara husmoder behjälplig med lättare arbete i hemmet erhåller plats i familj i Borås 1 eller 15 okt. Sökande bör ha god hand med barn samt helst vara sykunnig. Svar med foto, löneanspråk och betygsskriver till "Stadgad husmodershjälp", Arlagatan 5, Borås.

Vid Lidköpings länslasarett
är plats ledig 1 nästa dec. för 2 avdelningsköterskor. Löneförmaner: Grundlön 700 kr., 3 ålderstillägg å 150 kr. efter resp. 3, 6 å 10 års tjänstgöring, allt fritt, en månads semester och 120 kr. i semesterarvode samt dyrtidstillägg i likhet med statens övriga befattningshavare.
Ansökan av betygsskriver, läkarebetyg och foto, insändes före den 1 okt. 1921 till lasarettens överläkare, Doktor E. Waller, Lidköping.

En fullt pålitlig flicka
får god plats 1:sta okt. eller före, att läsa in en gosse i I:sta, II:dra förberedande klass, 2 timmars stenografering, medfölja på utländsk resa, van att sköta och ansvara för barn (ett 7-årigt). Svar till Hvilan, Engelholm.

Massös.
Befattningen såsom massös vid Maria sjukhus medicinska avdelning är till ansökan ledig. Avlöningen utgår med 1200 kronor för år jämte dyrtidstillägg, för närvarande 75 procent. Ansökningar ställas till direktören för Maria sjukhus, Stockholm, emottages intill den 1 oktober 1921.

Bildad, ung flicka,
som önskar lära sig allt som hör till ett väl ordnat hem får plats mot en avgift av 50 kr. pr månad. (Jungfrur och barnsköterska finnas.) Svar till "Herrgård", Växiö.

Jungfru,
Kunnig i enklare matlagning samt barnkär erhåller förmånlig anställning nu genast. Svar med rekommendationer till Landsfiskal Moberg, Borlänge.

Tillkännagivande.
En befattning såsom kvinnlig assistent vid bostadsinspektionen i Stockholm kungöres härmed till ansökan ledig; och äga hugade kompetenta sökande att senast lördagen den 1 oktober 1921 innan klockan tolv på dagen å Stockholms stads hälsovårdsnämnds expedition i huset n:r 11 vid Vasagatan ingiva sina till nämnden ställda, av tjänsteförteckning åtföljda ansökningar. Stockholm den 14 sept. 1921.
HÄLSOVÅRDSNÄMNDEN.

Kvinnlig arbetskraft
inom såväl hemmens som andra kvinnliga arbetsområden kan Ni med **bästa resultat** erhålla genom att sätta in en annons i IDUN, specialorganet för kvinnliga platsannonser av alla slag.
Insänd Eder annons till Iduns Annonskontor, Stockholm, och ni erhåller omgående prisuppgift.

Flicka

från bättre hem, frisk och villig att tillsammans med husmodern deltaga i ett hems skötsel, får omedelbart plats som familjemedlem hos Fru Werde, Lasarettsgatan 3, Göteborg.

PLATSSÖKANDE

I verkligt gott hem (helst troende) önskar, en bild, frisk o. gladlynt 20-års flicka plats som barnfröken eller hjälp och sällskap. Van vid barn och husl. arbete. Hjälper gärna till med skrivgöromål och läxläsning. Familjemedlem. Svar till "Vänligt bemötande — verklig hjälp", Iduns exp. Stockholm, f. v. b.

Ung lantbrukaredotter önskar plats i bättre hem på landet (helst herrgård) som husmoderns verkliga hjälp. Tacksam för svar till "Familjemedlem", Kiosken, Viktoriagatan, Göteborg.

Värmländska, 28 år, önskar snarast plats i Stockholm, som hjälp och sällskap hos ensam äldre dam. Är kunnig i handarb. samt något sömnad. Svar till "Plikttrogen o. ordningsam", Annonsbyrå, Hugo Krantz, Göteborg.

Bildad dam, musik., språkkunnig, praktisk o. sparsam, önskar plats såsom värd. och husmor i hem eller pens. Gärna skolh. Utm. ref. Sv. till "Fullt kompetent", Iduns exp.

Bättre lantbrukaredotter, något sykunnig, önskar plats som "familjemedlem", i bättre familj. Svar till "Ordentlig H. P.", Iduns exp.

Flicka, som genomgått ett-årig elevkurs vid lasarett, önskar plats att sköta någon sjuk. Svar till "G. P.", Börstig, p. r.

Enkel, god flicka önskar komma å bruk eller större lantegendom för att förkovra sig i husliga sysslor, helst där jungfru finnes. Tacksam för svar till "Arbetsam familjemedlem", Iduns exp.

Husföreståndarinna, 35-årig, enkel och flärdfri vardagsmänniska söker plats i gott hem där ordning och trevnad bör råda. Helst i vacker trakt på landet. Intresse för allt inom hemmet. Något van vid vegetarisk mat. Slöjd och sykunnig. Tacksam för svar till "Framtids-plats", Iduns exp. f. v. b.

Hushålls- och sykunnig bildad äldre flicka söker plats som husföreståndarinna eller husmors hjälp helst i större hem i södra eller mellersta Sverige. Betyg finnes. Svar till "S. B. 1921", Iduns exp. f. v. b.

Ung, bildad flicka, 21 år, önskar plats i bättre familj, helst där barn finnes, som husmors verkliga hjälp. Svar till "Barnkär skånska", p. r. Landskrona.

Bildad flicka, 18 år, önskar komma i ett hem för att lära matlagning, bakning m. m. Har under ett års tid deltagit i hushåll i hemmet. Om så fordras kan någon avgift erläggas. Referenser kunna upp-givas. Svar till Box 6, Nora.

Husföreståndarinneplats önskas till 1 Okt. eller senare av 42-årig enkel, pliktrogen flicka, med jämnt o. gott humör kunnig i alla i ett bättre hem förekommande göromål. Någon hjälp för grovsysslor önskas. Tacksam för svar till "C. H. 1921", Iduns exp. f. v. b.

Bildad, musikalisk flicka önskar plats som hjälp och sällskap i ung och vänlig familj, helst där barn finnes. Svar till "Fritt vivre", Örebro p. r.

Studentska önskar komma till trevligt hem för att lära husliga sysslor. Villig vara husmors verkliga hjälp. Kan eventuellt vara behjälplig med skrivgöromål. Sv. till "B. G. S. 25", Iduns exp. f. v. b.

Bättre flicka, musikalisk, önskar plats i familj, att läsa med mindre barn samt biträda m. deras värd och skötsel. Deltager i skrivgöromål. Tacksam för svar till Sonja Alvé, Solberga, p. r.

Söker Ni plats

på något av den kvinnliga verksamhetens olika områden?

Kom då ihåg

att ett beprövat och av tusentals kvinnliga platssökande med bästa resultat använt förfaringssätt är att

annonsera i Idun.

annonsera i IDUN. Insänd Eder annons till Iduns Annonskontor, Stockholm, och Ni erhåller omgående prisuppgift.

Enkel sköterska

önskar sköta äldre Herre eller Dam, även kunnig i husl. göromål. Sv. till "30 år", Skottes Annonsk. Odeng. 63.

19 års bildad flicka

önskar plats som husmors hjälp, gärna där barn finnes. (Helst å större lantegendom). Svar till "Familjemedlem", Karlskoga p. r.

Bättre, enkel flicka

önskar komma till god familj som husmoderns hjälp, gärna där barn finnes. Tacksam för svar under adress "Förlovad", Iduns exp. f. v. b.

18-årig smålandsflicka

önskar som familjemedlem plats att vara husmoderns behjälplig vid hemmets skötsel, helst där jungfru finnes. Musikalisk. Svar till "1 oktober", Väster-Tidningen, Västervik.

Ex. vävlärlarinna

önskar plats till skola eller herrgård. Deltager ev. i övr. förek. göromål. Sv. till "24 år", Box 24, Gävle.

Ung, bättre flicka

önskar plats, helst i Göteborg i familj, att gå frun tillhanda. Har genomgått hushållsskola. Tacks. för sv. märkt "Familjemedlem 19 år", Sannäs (Bohuslän).

Plats sökes

i modernt hönseri av bättre flicka. Sv. märkt "Intreserad" till Hälsingborg poste restante.

Bildad, ung flicka,

20 år, som genomgått 8-kl. läroverk och vistats ett år i Tyskland, önskar plats som hjälp och sällskap i vänl. hem. Familjemedlem. Någon lön önsk. Referenser givas och fordras. Svar till "I. B.", Box 35, Halmstad.

INACKORDERINGAR

Doktorinnan Vilma Erikssons Villohem

beläget 15 min. skogsväg från Arvika. Adr. Högåsen, Arvika. Bröstklena mottagas ej.

Hemtrevnad.

Utmärkt god inackordering erhålles i gott hem för 2 flickor i skolåldern. Bästa rekommendationer. Svar till "Hemtrevnad T. H.", Iduns exp., f. v. b.

Inackordering i Stockholm.

I gott hem, där god omvårdnad utlovas, erhålles inack. för ung flicka i del. stort bekv. rum till billigt pris hos fröken Sundin, 35 Narvavägen. Ref. Överstinnan Sundin, Uppsala. Riks Tel. 21 20.

Unga flickor, Vackra lockar

som önska lära tyska språket, kunna få pension i vackert belägen prästgård i Thüringen. Tillfälle finnes att lära matlagning, trädgårdsskötsel och lantbruk. Pris pr år 8,000 Mark. Närmare upplysningar lämnar Fröken Elna Gertzell, Kristianstad.

Billig inackordering

erbjudes bildad dam mot att läsa högt någon timme dagl. Svar till "Sällskap" Varberg p. r.

Inackordering

erhålles i litet gott hem hos tvorne prästdöttrar. Bästa ref. Pris 150 kr. pr månad. Svar till "Småland", Iduns exp. f. v. b.

Doktor J. Arvedsons kurs i Sjukgymnastik, Massage Pedagogisk Gymnastik

medför enligt kungl. maj:ts medgivande samma komp. och rättigheter som en kurs vid Gymn. Central-Institutet.

Kursen, 2-årig, börjar den 15 sept. Prospekt på begäran gen. D:r J. Arvedson, adr. Odengat. 1, Stockholm.

Professor PATRIK HAGLUND Gymnastik-Ortopedisk-Kirurgiska Privatklinik. R.T. 7025, Stureg. 62, Sthlm S.T. 8301. För behandling av stödje- och rörelseorganens skador, sjukdomar, deformiteter och funktionsrubbingar.

D:r A. KARSTEN

Medicinskt Elektricitets-, Ljus- och Röntgeninstitut Kungsg. 60, STOCKHOLM Behandling av reumatiska åkommor.

Med. D:r Emil Kleens

ettåriga kurs för damer och herrar i Massage och Sjukgymnastik börjar den 1 Okt. kl. 10 f. m. N:o 37 Mäster-samuelsgatan 2 tr. och fortsätter med biträde av Gymnastikdirektören Fru Elsa Kjellgren till slutet av april 1922. Prospekt begäres stående under adress 43 Engelbrektsgat. Emil A. G. Kleen.

Doktor T. Sjögrens Röntgeninstitut

Sturegatan 8, Stockholm. UNDERSÖKNING av sjukdomar och skador i bensystem, lung- och hjärtsjukdomar.

BEHANDLING av hudsjukdomar (ss. kronisk eczem, hudkräfta, hår- och skäggschamp), körtelsvulster, struma, neuralgier m. m. Mottagning 2-3 helgfria dagar. R. T. 3985. A. T. 8399.

GÖTEBORGS GYMNASISTISKA INSTITUT Östra Hamngatan N:o 45 Förmåligaste specialkurs i MASSAGE o. SJUKGYMNASISTIK Ny kurs börjar den 15 september. I kursen ingår kostnadsfritt undervisning i Pedagogisk gymnastik, Ortopedisk behandling, Elektrisk behandling, Värmebehandling, Zander-gymnastik, Förbands- och samaritkurs. Begär illustrerat prospekt.

Gymnastikdirektorexamen avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet. Ny kurs börjar 15 sept. Prospekt Major J. G. Thulin, LUND.

Institutet för Kvinnliga Läkareassistenter

Nytorggatan 23 A, Stockholm börjar tvåårig utbildningskurs i sept. 1921.

Kursen omfattar: 1) grundläggande teoretisk-praktisk kurs; 2) kurs i huslig ekonomi; 3) praktisk tjänstgöring som sjukgymnast vid badort; 4) praktisk tjänstgöring i sjukvård samt 5) provtjänstgöring som läkareassistent. Minimikompetens: 6 klassers läroverk eller motsvarande. Begränsat antal elevplatser. Kostnadsfri platsförmedling efter godkänd kurs. Läkarereferenser. Kursavgift 1,500 kronor. Alla från institutet utexaminerade elever ha va omedelbart erbjudits goda platser. Begär prospekt.

Fräkencreme

Borttager fräknar, finnar, inassel m. m. Pris kr. 6:50 + porto. För-sändes diskret. Franska Parfymmagasinet, Hovleverantör, Drottninggatan 21, Sthlm.

Vackra lockar

kunna alla damer få genom att använda hårlocksstäljädern "Mary", amerikansk metod. Vågar och lockar häret på några minuter. Ingen bränning som fördrävar håret. Pris pr sats med bruksanv. 1.75, + porto mot postförskott från A. H. FORSGREN, SANDVIKEN 3.

PENSIONAT

Kurorten Wiesbaden öppen året om. Vintersäsongen synnerligen lämplig för nordbor. Rum och pension fr. Mark 75:— pr dag. Närmare meddelar det svenska "Hotell Fürstenhof", Wiesbaden eller Nordisk Resebureau, Göteborg.

Birgitta-Skolan

Beridarebangatan 21.

Kurserna i klädsömnad, linnesöm, barnkläder, kappsömnad och tillskrifning börja åter i September.

Anmälningar emottagas skriftligen eller å skolans kontor, Beridarebang. 21, II tr., 10-5. Personligen träffas Fröken Elisabeth Glantzberg, 12-3 e. m.

Konstnärlig ledning i broderi och textil: Fru Ester Hoffsten-Lindwall. Elevskolan: Fröken Ester Nilsson. Beställningar utföres å mattor, gardiner etc. för speciella rumsinteriörer.

Riks 108 63. Allm. 41 48. GLANTZBERG & C:o.

Önnestads Folkhögskola

i Krist:s län — 1868 grundade
Avdelningen för kvinnliga elever — vinterkurs — börjar 1 november. 5 månaders rent teoretisk kurs, förberedande för skolköks-lärarinne-utbildning, seminarier m. m. Allm. bildande. Utm. undervisnings-möjligheter. Stipendier av statsmedel. Billig. Prosp. mot 40 öres porto genom rektor YNGVE MELANDER, Önnestad.

För utbildning av hjälpsystrar

anordnar Svenska Röda Korsets 8 Distrikt teoretisk och praktisk undervisning instundande vinter. Den teoretiska kursen ledd av D:r Vidfelt tillgänglig för kompletteringsbehövande sjuksköterskor tager sin början den 26 Sept. 1921 kl. 9 f. m. å Sabbatsberg. Avgift 25 kr. Anmälningar om deltagande ställas till fru D. Stenbeck Grevgatan 25. Allm. tel. 117 59 10 — halv 12 f. m. som ock lämnar närmare upplysningar.

Crème o. puder att användas vid skötsel av späda barn, Bäddunderlag, Dinappar, flaskor m. m. Babyboxor, impregn. I parti och minut billigast från **Carl Stangenberg,** 10 Hötorget, Stockholm. A. T. 28690. R. T. 7762.

Hämorroider försvinna efter några dagar vid användning av HÄMOSALVAN från Kem. Tekn. Fabr. Elefant, Göteborg. Pris kr. 10:— pr stor burk mot postförskott eller förut insänd likvid.

Väggloss Desinf. m. Amerik. Gassystem (ej cyankalium). Ej risk eller obehag för grannar. Skadar ej tyg eller möbler. Spec.: Kackerlackor, Mal och Vaggloss.

Nordiska Desinfektions Anstalt. Riks 804 85 Stockholm Allm. 168 13

Annonsera i Idun!

Avesta: Avesta-Posten.
Borlänge: Borlänge Tidning.
Borås: Borås Tidning.
Engelholm: Engelholms Tidning.
Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.
Falun: Falu-Kuriren.
Gevele: Gevele-Posten.
Halmstad: Hallandsposten.
Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.
Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad
Höganäs: Höganäs Tidning.
Jönköping: Smålands Allehanda.
Kalmar: Barometern.
Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.
Karlstad: Värmlands Läns Tidning.
Katrineholm: Katrineholms-Kuriren
Landskrona: Landskrona-Posten.
Linköping: Östgöten.
Ludvika: Ludvika Tidning.

Luleå: Norrbottens-Kuriren.
Lysekil: Lysekils-Posten.
Malmö: Skånska Aftonbladet.
Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.
Mora: Mora Tidning.
Norrköping: Norrköpings Tidningar.
Nyköping: Södermanlands Nyheter.
Skövde: Skaraborgs Läns Annonssblad.
Sundsvall: Sundsvalls-Posten.
Säter: Säter Tidning.
Söderhamn: Söderhamns Tidning.
Trelleborg: Trelleborgs Allehanda.
Uddevalla: Bohuslänningen.
Umeå: Västerbottens-Kuriren.
Visby: Gotlänningen.
Växiö: Smålands-Posten.
Örebro: Örebro Dagblad.
Örnsköldsvik: Örnsköldsviks-Posten.
Östersund: Jämtlands-Posten.

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

ENDAST
4:50

kostar
IDUN
sista kvartalet

GRATIS
medföljer
IDUNS
värdefulla
julnummer

Prenumerera
GENAST

HUDCREMEN

Antifinol

är ett beprövat och erkänt medel för borttagande av finnar, pormaskar och rynkor. Vid daglig användning erhålles en mjuk hud, en charmant hy samt vita och smidiga händer. Försäljes av apotek, parfym- och kemikalieaffärer samt direkt från oss. Pris 8:— kr. pr tub.

Fräkenpomadan SOLEIL

erkänd tillförlitlig att på kortaste tid bortaga även de mest mörka och fula fräknar. Exp. mot 8:— kr. pr tub, 2 tuber portofritt endast från oss.

A.-B. ANTIFINOLFABRIKEN
GÖTEBORG.

VARJE GRAMMOPONÄGARE bör rekvidrera vår stora skivkatalog för 1921 över Grammofonskivor. Sändes mot 30 öre t. porto. Ens.-förs. av de nya Parlophon-Ekophonskivorna. Spec.: Orkestermusik, Dragspelmusik. Brilljanta inspelningar. Dagens nyaste melodi finnes alltid hos oss. Grammofon-Apparater i stort urval till nya bill. priser. Katalog mot 30 i porto. **A.-B. Nordiska Musikaffären**, Avd. 20, Göteborg. Stora Nygatan 11, Drottninggatan 83. STOCKHOLM.

Tapetkompaniet
levererar Eder

TAPETER

till lägsta priser. Största sortering av in- och utländska kvaliteter. Rekvidrera prover genast. Riks 99 05. Allm. 133 20. Katarinav. 7, Sthlm. (Vid Slussen.)

HAR NI SOMMARARBOSTAD?

Rikstelefon 227 01

ÖSTERSKÄRSKONTORET, Drottninggatan 50

Allm. 23 41, kl. 9—3

Tusenden gå brydda för bostad. Tiden hastar, vad som skall göras, måste göras nu. Goda råd äro därför välkomna.

En plats åt skärgårdssidan, som framför andra erbjuder vackra tomtidyller, är Österskär. Här finnas tomter med flerhundraåriga ekar, björk- och barrskogshagar, passande för lantliga hem och stugor. Här finns det som sökes, land, sjö och härlig, stärkande skärgårdsluft.

Österskärskontoret, som mer än 15 år hjälpt 100-tals personer till trevna tomter och hem, ämnar fortfarande beredvilligt råd och hjälp åt dem, som önska sig skärgårdstomt eller villa eller liten stuga. För att underlätta lämnas marken mot mindre betalning, lång amortering, lätta terminer, t. o. m. 100 kr. pr kvartal, om så behövs. Besparande byggmetoder göra kostnaden blott hälften av Stockholmstraktens vanliga, varpå kan vinnas mer än tomt.

Reflekterande tillrådas snarast vända sig till kontoret, som ordnar till det bästa. Förslag finnas från små sportstugor upp till 4—5 rumsvillor, bl. a. vinterbonad, tegeltäckt villa i allmogestil, rum och kök, rymlig veranda, från 3,000 kr. Utbyggt till vardagsrum, kök och hälgstuga c:a 5,000 kr., med bästa lägen å Österskär.

I dem bor Ni bekvämt och varmt.

Vackraste lövhagar och kringliggande trädgårdsjord äro under uppstyckning, och inbjudas reflekterande bese desamma. Här om någonstades, gives tillfälle få tomt och villa. Allt beror på Eder! Sjötomter finnas även kvar.

Lämpligt tåg till Österskär (vid Trälhavet, strax utom Waxholm) avgår söndagar från Stockholms Ö. 10.50 f. m., återvänder 3.33 e. m. Vardagar 3.20 e. m. Tåget mötes i Österskär efter överenskommelse med

DRI-PED

Halvsulning kostar blott 1/8 med Dri-Ped, ty

DRI-PED

Lädrät besitter tredubbel slitstyrka. Lädrät är berett av 1:ma oxhud. Lädrät är oemottagligt för vatten. Lädrät erhålles endast hos

A.-B. SLITSTARK

Halvsulningsfabrik, Pipersgatan 8, Stockholm.

Ring Riks 316 27

Skodon hämtas o. hemsändas.

Obs! FÖRSTADSBOR. Obs!

Reparationer mottagas genom följande inlämningsställen:

Lemnell's Express, Engelbrekts-gatan 3, E. Walléns Cigarraffär, Stadsgården 22, Paketinlämningen, E. Sjöberg, Mästersamuelsgat. 68, Sv. Pressbyråns kiosk vid Ropsten, Sv. Pressbyråns kiosk vid Hornstull, Konsumenternas Ekiperingsaffär, Grevgatan 9.

"FINNESS"

A.-B. ÖREBRO SKOCREAM ÖREBRO

VINOLIA
Pine Wafers
(Tallbarrs-)
SHAMPOO

Friskt som en fläkt från Barrskogen

I VARJE HEM BÖR FINNAS

IDUNS KOKBOK

Den nya upplagan av
IDUNS KOKBOK

av **ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND**

12:te uppl.

Fullständigt omarbetad o. utvidgad

Pris Kr. 10.—

NYHET. Anvisningar att använda **gasspis** eller **gasugn** vid alla recept för stekning och bakning.

Iduns byrå och expedition, Mästersamuelsg. 45, Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4.
Riks 1646. Allm. 9803.
Red. Högman: kl. 11—1.
Riks 8660. Allm. 402.
Expeditionen: kl. 9—5.
Riks 1646. Allm. 6147.
Annonskont.: kl. 9—5.
Riks 1646. Allm. 6147.

Iduns prenumerationspris:

Idun A, vanl. uppl. med julnummer:	Idun B, praktuppl. med julnummer:
Helt år Kr. 17:—	Helt år Kr. 22:—
Halvt år " 8:75	Halvt år " 11:50
Kvartal " 4:50	Kvartal " 6:—
Lösnummer " 0:35	Månad " 2:25

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:
38 öre eft. text.
42 öre å textside.
20 % förhöjning för särskilt begärd plats.
Utländska annonser:
45 öre efter text., 50 öre å textside, 20 % förh. för särsk. begärd plats.